

Skolebruksplan 2023

Innhold

Kapittel 1 beskriver bakgrunn for rullering av skolebruksplanen, hvordan den er knyttet til sentrale politiske saker og hva den årlige rulleringen av skolebruksplanen innebærer.

Kapittel 2 tydeliggjør målet med skolebruksplan 2023: å legge til rette for fleksible og langsiktige løsninger som sikrer elevplasser, både til den forventede elevtallsveksten og senere elevtallsreduksjonen.

Kapittel 3 – 5 beskriver søkerbildet, elevtallsutvikling og behov for nye elevplasser, status for vedtatte og igangsatte prosjekt, inngåtte leieavtaler og utviklingsplaner.

Kapittel 6 beskriver konsekvenser av endrede premisser for arbeidet med skolebruksplanen og aktuelle grep.

Kapittel 7 beskriver miljøoppfølging og miljøsertifisering.

Kapittel 8 omtaler kort planens økonomiske side.

Kapittel 9 oppsummer skolebruksplanen.

Oversikt over vedlegg:

- Føringer og premisser
- Fakta om utdanningsprogram og søkertall
- Langsiktig elevtallsutvikling
- Fakta om skolene
- Investerings- og utviklingsplan 2024 – 2031
- Notat: Føringer for prioriteringer i investeringsbudsjettet
- Notat fra fylkesadvokaten: Avtalt tilbakekjøpsrett og samtykkekrav

1. Bakgrunn

Inneværende skoleår gir Rogaland fylkeskommune opplæring til snaut 17 300 elever ved 24 videregående skoler og to skolesentre, drøyt 1 200 fagskolestudenter fordelt på fulltids-, deltids- og nettstudenter, samt 5 500 – 5 800 lærlinger i lærebedrifter. I tillegg har vi rundt 3 200 voksne som er i et opplæringsløp.

Fylkesdirektøren legger hvert år i desember fram forslag til skolebruksplan for fylkestinget. Rullering av skolebruksplan 2023 tar utgangspunkt i vedtatt skolebruksplan for 2022 og statusrapport til fylkestinget i juni 2023. Planen beskriver søkerbildet, elevtallsutvikling og status for vedtatte prosjekt, samt forslag til løsninger for å sikre at vi har kapasitet til å gi all ungdom i fylket med opplæringsrett en skoleplass, både på kort og lang sikt.

Forslag til tilbudsstruktur for det kommende skoleåret legges fram for fylkestinget parallelt med rullering av skolebruksplanen. I motsetning til skolebruksplanens langsiktige perspektiv med blick på framtidig elevtallsutvikling, har tilbudsstrukturen en kort horisont som tar utgangspunkt i inneværende skoleår.

Elevtallsutviklingen de neste 15 årene er styrende for hvordan vi forvalter og organiserer skolene våre. Hovedfaktoren er antall elever som går ut av grunnskolen. Andre viktige momenter er antall minoritetsspråklige elever til innføringsklasser eller Vg1, antall elever som søker seg til privatskoler, elevenes ønsker og deres lovbestemte rettigheter og antall voksne som søker videregående opplæring. Elevenes preferanser og søkertrender er også viktige faktorer.

De kommende årene øker ungdomskullene. Om tre år - skoleåret 2026/2027 - vil det være ca. 600 flere elever i videregående skole i midtfylket, sammenlignet med inneværende skoleår. Fra skoleåret 2028/2029 synker elevtallet i midtfylket, men vi vil ha behov for minst det samme antall elevplasser som vi har i dag fram til 2030.

Når vi kommer til 2038/2039, er behovet for elevplasser i midtfylket redusert med rundt 2 300 sammenlignet med toppårene 2026/2027 og 2027/2028, og rundt 1 750 elevplasser færre enn inneværende skoleår.

I nordfylket øker elevtallet med rundt 200 sammenlignet med inneværende år - fram til toppårene 2026/2027 og 2027/2028. Deretter synker elevtallet gradvis. Når vi kommer til 2038/2039, er behovet for elevplasser redusert med rundt 950 sammenlignet med toppårene. Sammenlignet med inneværende skoleår vil det være behov for rundt 750 færre elevplasser skoleåret 2038/2039 dersom alle skulle velge en offentlig videregående skole.

Det er viktig å merke seg at disse tallene er basert på Grunnskolens informasjonssystem (GSI), og at det sannsynligvis er minimumstall. Bare i fjor fikk vi mer enn 100 flere elever i Vg1 enn GSI-tallene tilsa. Antall x-faktorer er, som fylkesdirektøren beskriver i skolebruksplanen 2023, mange.

Det langsiktige perspektivet og planleggingen 10-15 år fram i tid er nødvendig for å utrede, vedta, prosjektere og etablere nok plasser til den kommende elevtallsveksten. Men jo lengre fram i tid vi ser, desto større blir usikkerheten. For hvert år får vi mer kunnskap om søkertrender, endringer i elevtallsutvikling, utvikling i arbeidsmarkedet og nye fagområder som igjen får betydning for dimensjoneringen av opplæringstilbudet og for utviklingen av Rogalandsskolen. Det betyr at de tallene vi opererer med på lang sikt, både når det gjelder elevtall og elevplasser, kan endres.

Rogaland fylkeskommune har i flere år styrt etter stramme økonomiske rammer. Fritt skolevalg og karakterbasert inntak sikrer god struktureffektivitet og særdeles høy oppfyltingsgrad i

skolene våre. Rogaland har hatt samme inntakssystem i flere tiår, og skolenes tilbud er tilpasset denne modellen og elevenes søkemønster over tid.

Gjennomføringen i Rogaland er historisk høy. Siste måling viser at 83,6 prosent av 2016-kullet fullførte med studiekompetanse innen fem år eller yrkeskompetanse innen seks år. Dette er en økning på 0,8 prosentpoeng fra året før. Bare to fylker; Møre og Romsdal og tidligere Hedmark er bedre enn Rogaland på gjennomføring av studieforbereidende utdanningsprogram, mens Sogn og Fjordane er det eneste tidligere fylket som har en høyere andel elever som fullfører innen yrkesfag.

Fortsatt god økonomistyring og effektiv utnyttelse av ressursene er nødvendig når vi skal jobbe for at enda flere skal fullføre og bestå videregående opplæring, spesielt når det samlede elevtallet øker og fylkeskommunen skal utvide antall elevplasser.

Føringer og premisser

En rekke faktorer ligger til grunn for kvalitetsarbeidet i Rogalandsskolen og utgjør premisser eller føringer for den årlige rulleringen av skolebruksplanen:

- Sterke fagmiljøer og bredde i distriktene
- Retten til å få innfridd ett av tre valg på Vg1
- Retten til omvalg
- Rett til å få godkjent/ny opplæring for de som har utdanning fra utlandet
- Pedagogiske krav til byggene
- Utstyrskreven og mindre utstyrskreven yrkesfag
- Endringer i søkerbildet
- Prinsipper for eierskap
- Samspillet med arbeidsmarkedet
- Endringer i nasjonal utdanningspolitikk
- Store samfunnsendringer

Les mer i vedlegget *Føringer og premisser*

Relaterte saker

Disse sakene hører tett sammen med den årlige rulleringen av skolebruksplanen:

- Tidligere politiske saker og vedtak knyttet til ombygging, rehabilitering og nybygg, samt elevtallsutvikling og dimensjonering. Lenker til relevante saker finnes i vedlegget *Fakta om skolene*.
- Den årlige budsjettsaken som fremmes parallelt med skolebruksplanen. Den beskriver skolebruksplanens økonomiske side i detalj og angir rammer for de tre følgende budsjettårene.
- Forslag til tilbudsstruktur for kommende skoleår. Her drøfter fylkesdirektøren en rekke faktorer som har betydning for utformingen av tilbudsstrukturen i fylket, og forslag til et samlet tilbud for neste skoleår legges fram for behandling. Saken fremmes parallelt med rullering av skolebruksplanen 2023.

Skolebruksplanens årshjul

Behandlingen av skolebruksplanen følger et fast mønster. Planen vedtas av fylkestinget i desember hvert år. Midtveis i det påfølgende året legger fylkesdirektøren fram en rapport for fylkestinget som i hovedsak beskriver status for pågående rehabilitering og byggearbeid ved de videregående skolene.

En politisk referansegruppe bestående av én folkevalgt fra hvert parti har de siste par årene fulgt administrasjonens arbeid med dimensjonering av videregående opplæring i Rogaland. Høsten 2023 er det gjennomført ett møte mellom referansegruppen og administrasjonen.

Vedtak om rullering av skolebruksplanen 2022: ¹

I FT-sak 133/22 Rullering av skolebruksplanen 2022 vedtok fylkestinget følgende:

1. *Følgende skoler rehabiliteres og bygges ut i tråd med økonomiplan 2023- 2026:*
 - a. *Dalane vgs: nytt verkstedbygg og lærerarbeidsplasser*
 - b. *Skeisvang vgs: rehabilitering og nybygg*
 - c. *St. Olav vgs: rehabilitering og nybygg*
 - d. *Strand vgs: rehabilitering og utbygging for 60 nye elevplasser innen YF*
 - e. *Øksnevad vgs. rehabilitering og nybygg for 60 nye elevplasser innen YF*
 - f. *Tiltak ut over dette sees i sammenheng med budsjett 2023 og økonomiplan 2023- 2026.*
2. *Planlagt rehabilitering og utbygging på Stavanger Offshore tekniske skole (SOTS) og Bergeland vgs ses i sammenheng med eventuelle vedtak i Byskolesaken (alternativ til rehabilitering av byskoler).*
3. *Øvrige skoler omtalt i skolebruksplan 2022 ferdigstilles i tråd med økonomiplan 2023 – 2026.*
4. *Fylkesdirektøren arbeider videre med utviklingsplaner for Bergeland vgs, Karmsund – både vgs og fagskole og Kongsgård. Det videre arbeidet med utviklingsplaner for Bergeland og Kongsgård ses i sammenheng med eventuelle vedtak i Byskolesaken. Når det gjelder utviklingsplanen for Dalane vgs, anses arbeidet å være avsluttet med saken Dalane vgs - alternativvurdering av skolebyggenes lokasjon og fremtidig utvikling, som fremmes parallelt med skolebruksplan 2022.*
5. *Fylkestinget får en statusrapport for arbeid knyttet til vedtatt skolebruksplan 2022 i fylkestinget i juni 2023.*

Det bes om en sak i 2023 som drøfter spørsmålet om en fremtidig miks av yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram.

Status for skolebruksplanen pr. juni 2023

I FT-sak 56/2023 Status for skolebruksplanen 2022 skriver fylkesdirektøren følgende:

Gitt endring i søkemønster og økt volum, vil fylkesdirektøren omtale flere nye tiltak i rullering av skolebruksplanen 2023 som fremmes høsten 2023. Det gjelder følgende:

¹ [FT-sak 133/22 Rullering av skolebruksplanen 2022. Protokoll](#)

- *Vurdere ombygging/påbygging av undervisningslokaler ved enkelte skoler i midtregionen i tråd med den økte søkingen til utstyrskrevenne utdanningsprogram*
- *Utnytte leide verkstedlokaler i midtregionen*
- *Vurdere leie av lokaler opp mot utbygging av egne lokaler*
- *Vurdere behov for å øke antall elevplasser i forbindelse med fullføringsreformen*

Videre skriver fylkesdirektøren:

Økt behov for elevplasser og verkstedsfasiliteter utover tidligere anslag, innebærer at utgiftene til ombygging, utbygging og leie vil øke. Dette må vi ta høyde for i kommende økonomiplaner.

Fylkestinget fattet følgende vedtak:

*Skolebruksplanen – status pr. juni 2023 tas til orientering.*²

Egen sak om alternativer til rehabilitering av byskoler i Stavanger (Byskolesaken)

Stavanger katedralskole, avd. Kongsgård, Bergeland og SOTS er alle gamle, trangbodde og modne for rehabilitering. Samtlige skoler må leie tilleggsareal for å dekke plassbehovet. Fylkestinget vedtok i FT-sak 24/2022 Utfordringer med planlagt utbygging av St. Olav og mulige løsninger, at fylkesdirektøren skulle utrede alternativer til rehabilitering av de tre byskolene i Stavanger.³

FT-sak 135/22 Alternativer til rehabilitering av *byskoler i Stavanger*, for enkelthets skyld kalt Byskolesaken, ble fremmet parallelt med skolebruksplan 2022. Utredningsarbeidet pekte på noen langsiktige retningsvalg, og understreket at ytterligere utredning ville være nødvendig. Fylkestinget vedtok følgende:⁴

1. *Framtidig lokalisering av fagskolen Rogaland, avd. Stavanger utredes nærmere, i form av parallelle mulighetsstudier med tidligkalkyler på Kalhammaren og Ullandhaug, med sikte på å ha på plass permanente lokaler senest innen 2031/2032.*
2. *Fylkesdirektøren lager en sak som beskriver fordeler og ulemper ved å skille den delen av fagskolen og VGO for voksne som nå er lokalisert på SOTS, både organisatorisk og fysisk. Denne prosessen må ses i sammenheng med og ta hensyn til leieavtalen i Byfjordparken 17.*
3. *Lokalisering av VGO for voksne i Stavangerregionen utredes nærmere.*
4. *Framtidig bruk av Bergeland vgs ses i sammenheng med den forventede elevtallsnedgangen og framtidig behov for elevplasser innen VGO for voksne.*
5. *Opplæringsutvalget legger til grunn at Kongsgård fortsatt skal kunne drives som en videregående skole. Utvalget ber om å få framlagt en sak som beskriver hvordan universell utforming og tilgjengelighet blir ivarettatt for elever og ansatte.*

² [FT-sak 56/23 Skolebruksplanen 2022 – statusrapport pr. juni 2023. Protokoll](#)

³ [FT-sak 24/2022 Utfordringer med planlagt utbygging av St. Olav og mulige løsninger](#) og [protokoll](#)

⁴ [FT-sak 135/22 Alternativer til rehabilitering av byskoler i Stavanger. Protokoll.](#)

Vedtakene i det tre politiske sakene som er omtalt over, er utgangspunkt for rullering av skolebruksplanen 2023.

Endrede premisser for arbeidet med skolebruksplanen

I tillegg til vedtakene gjengitt over, må fylkesdirektøren peke på noen helt sentrale premisser eller forutsetninger for arbeidet med skolebruksplanen og dimensjoneringen av elevplasser som over tid er endret. Disse endringene må vi ha med oss i det videre arbeidet med å drøfte framtidig dimensjonering, og de kan få betydning både for tidligere og framtidige vedtak.

I rullering av skolebruksplanen 2017 Ny sak skriver fylkesdirektøren:

Fylkesrådmannen har i tidligere sak om rullering av skolebruksplanen beskrevet fordeler ved å utrede nærmere ny skole på Ullandhaug. Dette er ytterligere forsterket gjennom mulighetsstudie som ble utarbeidet på bestilling av politisk styringsgruppe. (...) En kan da tenke seg en «delt» skole på Ullandhaug hvor fagskolen får sin del av bygget sammen med videregående opplæring. (...)

På denne bakgrunn foreslo fylkesdirektøren å utrede ny skole på Ullandhaug:

Fylkesrådmannen utreder nærmere muligheten for en samlokalisering i et nybygg på Ullandhaug mellom videregående skole, fagskole og eventuelt et helsefakultet ⁵

I den politiske behandlingen av skolebruksplanen 2017 Ny sak forkastet fylkestinget dette forslaget. Fordi behovet for økt kapasitet var midlertidig, vedtok fylkestinget å utvide kapasiteten ved enkelte skoler og leie undervisningslokaler for elevtallstoppen:

Til nytt fremlegg av skolebruksplanen utredes å øke kapasitet ved våre videregående skoler. Det vurderes modulbygg/midlertidige bygg og om det er aktuelle leieobjekt i nærheten av skolene som midlertidig kan løse noe av elevveksten⁶

Dette vedtaket har fylkesdirektøren basert alle etterfølgende skolebruksplaner på. Samtidig har fylkesdirektøren ved rullering av skolebruksplanen de siste årene opplevd at sentrale rammefaktorer i stadig sterkere grad utfordrer premisset om å møte kapasitetsutfordringer med utvidelser på eksisterende skoler og leieavtaler. Status ved inngangen til inneværende skoleår er at planlagt tilbudsstruktur for 2024/2025 utnytter skolene fullt ut, at kapasiteten innen utstyrskrevende yrkesfag allerede er sprengt og at vi inngår stadig nye leieavtaler for å få plass til elever innen videregående opplæring for ungdom (VGO) og deltakere innen videregående opplæring for voksne (VOV).

Det har lenge vært kjent at elevtallet ville øke, men det skjer raskere og varer lenger enn tidligere estimert. Inneværende skoleår er det 989,5 klasser. I sak om tilbudsstruktur for skoleåret 2024/2025 foreslår fylkesdirektøren å øke med 27,5 nye klasser, slik at endelig klassetall for neste skoleår blir 1 017 klasser.

Skoleåret 2026/2027 trenger vi rundt 1000 flere elevplasser enn inneværende år.

⁵ [FT sak Rullering av skolebruksplanen 2017](#) og [protokoll](#)

⁶ [FT sak Rullering av skolebruksplanen 2017 – Ny sak](#) og [protokoll](#)

Følgende faktorer eller forhold vil utfordre fylkeskommunens arbeid med skolebruksplanen framover:

- Fullføringsreformen som ble vedtatt i 2021 og ny opplæringslov som gjelder fra august 2024 fastslår retten til å fullføre og bestå opplæringen, uavhengig av hvor lang tid det tar. Retten gjelder for både ungdom og voksne.
- Krigen i Ukraina har ført til en flyktningestrøm, også til vårt land. Dermed øker behovet for skoleplasser innenfor forberedende tilbud for minoritetsspråklige elever. Siden skoleåret 2021/2022 er kapasiteten økt med rundt 150 prosent, fra 14,5 til 36 klasser for skoleåret 2023/2024.
- Fylkesdirektøren har med prosjektet Inkludering og tilpasset opplæring fremmet forslag om en ny og bedre organisering knyttet til inkludering og tilpasset opplæring, i tråd med vedtatte lover og nasjonal politikk. Opplæringen skal i større grad tilpasses den enkelte elevs ønsker og muligheter slik at flere ungdommer kan få formell kompetanse og bidra i arbeidslivet. Helt konkret tar prosjektet sikte på å legge mer vekt på sluttkompetanse for alle elever og særlig de som går mot planlagt grunnkompetanse. Den enkelte elevs forutsetninger og behov skal være førende for om eleven skal få opplæringen i en ordinær klasse, i en mindre gruppe eller i en kombinasjon av de to. Den nye ordningen kan føre til at det blir flere elever i ordinære klasser hele eller deler av opplæringsløpet.
- Tilflyttingen til fylket har vært og er større enn forventet. Tidligere estimater har vært for lave. Et godt arbeidsmarked tilsier at tilflyttingen vil vedvare.
- Ungdommens søkemønster har endret seg, fra studieforberedende til yrkesfaglige utdanningsprogram. De siste årene har det vært et vedvarende press på arealer knyttet til utstyrskrevenne yrkesfag som bygg- og anleggsgfag (BA), teknologi- og industrifag (TP) og elektro- og datafag (EL). Nå er kapasiteten sprengt.
- De økonomiske rammebetingelsene for Rogaland fylkeskommune ser ut til å forverres. Vi må være forberedt på lavere overføringer til skoledrift fra statlig hold. Det skyldes ny fordelingsmodell som ser ut til å slå ufordelaktig ut for Rogaland. Fram til nå har innstramminger og kutt innen opplæringsfeltet i hovedsak blitt fordelt etter «ostehøvel-prinsippet». Fylkesdirektøren vurderer at det ikke er forsvarlig å fortsette å kutte videre på samme måte. Mer strukturelle grep bør diskuteres, som å fase ut og selge byggene som er minst hensiktsmessige og erstatte disse med ett eller flere nye bygg som kan driftes betydelig mer effektivt.
- Byskolesaken viste at flere Stavangerskoler har et betydelig rehabiliteringsbehov. Det er satt av midler til rehabilitering av SOTS, Bergeland og St. Olav og penger til utredning for Kongsgård. De samlede kostnadene vil være betydelige også framover, fordi bygningenes alder betyr høye vedlikeholds- og rehabiliteringsutgifter.
- I fylkestinget i juni 2023 tok folkevalgte fra talerstolen til orde for at man måtte se på den såkalte Byskolesaken på ny. Dette ble fulgt opp av de folkevalgte i den politiske referansegruppen (se side 3) og diskutert på gruppens møte i september 2023.

Fylkesdirektøren tar med seg disse betraktningene i rullering av skolebruksplanen 2023, og omtaler forholdene særskilt i kapittel 4: Elevtallsutvikling og dimensjonering, i kapittel 5: Status for skolene og i kapittel 6: Endrede premisser og aktuelle grep.

2. Målet med skolebruksplanen

Målet med rulling av skolebruksplanen 2023 er å sikre at vi har elevplasser til alle med rett på skoleplass, gode leieavtaler for den midlertidige elevtallstoppen og tilstrekkelig areal til videregående opplæring for voksne og fagskolestudentene. Skolebruksplanen skal legge til rette for fleksible, langsiktige og robuste løsninger, både samlet og regionvis, i tilpasningsdyktige bygg som ivaretar skolenes pedagogiske behov. Den skal gi forutsigbarhet når det gjelder investeringer, hvilke bygningsmessige tiltak som skal gjennomføres og når det skal skje.

3. Søkerbildet

Søkerbildet fra år til år er relativt stabilt. Vi ser likevel både kortvarige svingninger og noen mer langsiktige endringer. At så mange unge søker seg til yrkesfag (YF) på bekostning av studieforberedende utdanningsprogram, er gledelig og nødvendig, med tanke på framtidens kompetansebehov. Men selv om det er en ønsket utvikling, legger det stadig større press på verksteder og andre fasiliteter. Derfor mener fylkesdirektøren at det er viktig å legge til rette for så fleksible løsninger som mulig, slik at det er mulig å tilpasse tilbudet, både til ungdommens søkemønster, arbeidslivets behov og endringer i elevtallet. Det gjelder spesielt skoler som gjennomgår rehabilitering og ombygging.

Rogaland har et næringsliv som er relativt avhengig av oljerelatert virksomhet. Derfor må vi være oppmerksomme på en eventuell konjunkturedgang.

Krigen i Ukraina har ført mange flyktninger til Rogaland, og illustrerer at hendelser utenfor vår kontroll kan få stor betydning for både søkerbildet og den samlede dimensjoneringen framover.

Flest velger yrkesfag

Søkertallene våren 2023 viste at 56 prosent av ungdommene hadde yrkesfag som første ønske. Teknologi- og industrifag styrket sin posisjon som det største yrkesfaglige programmet, og søkertallene var også gode for elektro og datateknologi og bygg- og anleggsteknikk.

Helse- og oppvekstfag gikk mest tilbake fra i fjor, med 1,7 prosentpoeng. Fra å være det mest søkte yrkesfaget og førstevalget til 15 prosent av søkerne, gikk søkertallene ned for andre år på rad. Medier og kommunikasjon hadde gode søkertall i fjor, men var i vår ønsket av kun en prosent av ungdommene i Rogaland.

Idrettsfag har aldri hatt flere søkere, og musikk, dans og drama økte i popularitet etter to år med lave søkertall. Litt flere ungdommer ønsket et studieforberedende program sammenlignet med i fjor.

Rogaland er blant landets største fagopplæringsfylker målt i antall lærlinger. 2 500 hadde lære plass som første ønske. Det er likt som i fjor. En del ungdommer som allerede hadde tegnet kontrakt om lære plass, var ikke med i søkertallet.

350 ungdommer søkte om fortrinn til videregående opplæring, og 928 søkte om individuell behandling av søknaden sin. Mange av disse søkte egne tilrettelagte opplæringstilbud.

Søkingen til påbygg etter fullført yrkeskompetanse gikk ned for andre år på rad. I år var det 528 søkere mot 630 i fjor. Nedgangen i søkertallene gjenspeiler trolig de gode tidene i arbeidsmarkedet i regionen. Tilbudet er en rettighet for de som har avlagt fagprøve eller yrkeskompetanse, og som ønsker studiekompetanse i tillegg.

Rundt 23 200 søkte videregående opplæring i Rogaland for skoleåret 2023/24, mot 22 200 på samme tid i fjor. Av det totale søkertallet hadde 19 608 opplæringsrett, mot 19 190 i fjor. Søkertallene til privatskolene er ganske stabile, og 1 398 søkte elektronisk til disse skolene, 23 flere enn i fjor.

Om tilbudsstrukturen

Den årlige saken om tilbudsstruktur beskriver grundig forholdet mellom søkere til de ulike utdanningsprogrammene og skolenes kapasitet. Tilbudsstrukturen utgjør en samlet beskrivelse av klasser, utdanningsprogram og programområder fordelt på skoler og regioner i fylket. Saken legges fram parallelt med rullering av skolebruksplanen.

Les mer i vedlegget *Fakta om utdanningsprogram og søkertall*.

Framtidig miks av yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram

Ved rullering av skolebruksplanen 2022 (FT-sak 133/22) vedtok fylkestinget følgende:

Det bes om en sak i 2023 som drøfter spørsmålet om en fremtidig miks av yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram.

Etter fylkesdirektøren vurdering er det hensiktsmessige å innlemme oppfølgingen av overstående vedtak i rullering av skolebruksplanen 2023 fordi vi her drøfter mange forhold og utfordringer som er relevante for den bestilte saken.

Tradisjonelt har vi i Rogaland hatt en 50/50-fordeling mellom yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram, med noen forskjeller innad i fylket. Nordfylket har tradisjonelt hatt flere søkere til YF enn det sørfylket har hatt.

De siste 6-7 årene har andelen som søker yrkesfag økt hvert år. Både i fjor og i år var fordelingen 56/44 i favør yrkesfag. At så mange unge søker seg til yrkesfag på bekostning av studieforberedende utdanningsprogram, er gledelig og nødvendig med tanke på framtidens kompetansebehov. Men selv om det er en ønsket utvikling, legger det stadig større press på verksteder og andre fasiliteter. Utstyrskrevenye yrkesfag er kostbare og arealkrevende utdanningsprogram, og de siste årene har TP, EL og BA vært blant de mest søkte yrkesfagene. Fordi det er viktig at opplæringen er oppdatert sammenlignet med de kravene lærlingene møter i arbeidslivet, er man avhengig av jevnlig utskifting av utstyr.

Flere faktorer styrer antall elevplasser innen utstyrskrevenye yrkesfag og alle andre utdanningsprogram. Helt sentralt står elevenes rettigheter, tilgang på læreplasser og arbeidslivets behov.

Blant sentrale premisser for dimensjonering og tilbudsstruktur i Rogaland fylkeskommune er elevenes rettigheter. Det inkluderer retten til å få innfridd ett av tre valg på Vg1, retten til omvalg og rett til å få godkjent/ny opplæring for de som har utdanning fra utlandet. Dersom en elev søker for eksempel TP, EL og BA, har eleven rett til å få innfridd ett av disse valgene.

Det er mange forhold som spiller inn for elevenes valg. Her er to eksempler:

Under pandemien holdt søkingen til helse og oppvekstfag (HO) seg på et høyt nivå. Det *kan* skyldes at helsepersonell ble veldig synlige og fikk mye positiv omtale i de årene pandemien preget samfunnet. Etter pandemien har det vært mer oppmerksomhet rundt den pressede økonomiske og personellmessige situasjonen i helsevesenet. Samtidig faller søkertallene til HO for andre år på rad.

Da diskusjonen om oljebransjens framtid dominerte media, falt søkingen til oljerelaterte fag. Ettersom diskusjonen ble mer nyansert og oljebransjen ikke ble oppfattet som en næring som skulle fases ut med det første, steg søkertallene til de tidligere veldig populære oljerelaterte fagene igjen.

Antall elevplasser må ses i sammenheng med tilgang på læreplasser. På alle de utstyrskrevenne yrkesfagene skal elevene som hovedregel ut i lære etter to år i skole. Antall læreplasser henger sammen med arbeidslivets behov, og vi er avhengig av at opplæringskontorenes arbeid samsvarer med behovet for arbeidskraft. Antall læreplasser henger også sammen med virksomhetenes ressurser. Når arbeidsmarkedet er godt og ledigheten lav, er det lettere for den enkelte virksomhet å tilby læreplasser.

Med ny opplæringslov utvides rettighetene for både ungdom og voksne. Man får rett til yrkesfaglig rekvalifisering, det blir lettere å ta flere fagbrev og alle, både ungdom og voksne har rett til opplæring fram til utdanningen er fullført og bestått, uavhengig av hvor lang tid det tar.

En ideell fordeling mellom yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram?

Det er vanskelig å gi en overordnet vurdering av hva som er den ideelle miksen av yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram. Etter fylkesdirektørens vurdering sørger det kontinuerlige arbeidet med tilbudsstruktur og skolebruksplan for at de ulike hensynene blir ivaretatt på en god måte. Jevnlig dialog med næringslivet og opplæringskontorene sikrer at vi får nødvendige innspill underveis. Vi spiller med åpne kort overfor opplæringskontorene, og får ærlige og viktige tilbakemeldinger på våre dimensjoneringsforslag.

Det er et uttrykt ønske fra næringslivet og fra nasjonale og regionale folkevalgte at flere velger yrkesfag. Og fordi så mange trekker mot de utstyrskrevenne yrkesfagene, skriver fylkesdirektøren i denne skolebruksplanen at fylkeskommunen må opprette flere elevplasser nettopp her. Det kan bety at vi må leie ytterligere lokaler, etablere helt nye elevplasser og vurdere å bygge om elevplasser fra studieforberedende til yrkesfaglige elevplasser – i tråd med søkemønster, rettigheter og arbeidslivets behov.

4. Elevtallsutvikling og dimensjonering

Rogaland har en ung befolkning, og vi har i flere år hatt en vekst i antall innbyggere. Det har medført behov for stadig flere elevplasser, både for ungdom og voksne. De 20 siste årene har derfor antall elevplasser økt med nesten 4 000 - fra 14 500 elevplasser og 806 skoleklasser skoleåret 2002/2003, til drøyt 18 300 elevplasser og 989,5 skoleklasser skoleåret 2023/2024. Det er en økning på 183,5 klasser.

Fylket sett under ett

Skoleåret 2024/2025 øker igjen størrelsen på ungdomskullet som skal inn i vgs, etter en liten reduksjon forrige skoleår. Ungdomskullene vil fortsette å stige fram til toppårene 2026/2027 og 2027/2028. Våren 2024 kommer mer enn 6 850 ungdommer ut av grunnskolen. Det er en økning på rundt 300 sammenlignet med fjoråret. Veksten fremover er primært knyttet til midtfylket, men kullene i nordfylket vil også øke noe. For å gi alle elever i midtfylket skoleplass de kommende årene, har fylkestinget vedtatt å bygge ut noen skoler. Fylkestinget har også vedtatt at fylkeskommunen skal leie arealer for å ha nok elevplasser de årene elevtallet er høyest. I tråd med elevtallsveksten i nordfylket, må vi også her bygge ut og leie noe areal. Det gjelder spesielt innen utstyrskrevenne utdanningsprogram.

Veksten i ungdomskullene avtar etter skoleåret 2026/2027 og 2027/2028. Det betyr at det høye elevtallet ikke er permanent. Leie av lokaler er en god løsning for å håndtere det midlertidige behovet. Allikevel må fylkeskommunen vurdere om det er behov for å etablere flere permanente verkstedplasser for utstyrskrevenne utdanningsprogram både i midtfylket og i nordfylket, gitt den endringen vi ser i søkemønsteret.

Også i nordfylket synker elevtallet om noen år. I rullering av skolebruksplanen 2021, samt i FT-sak 32/20 Elevtallsutviklingen i Nord-fylket og fremtidig behov for elevplasser kom det fram at vi på lang sikt vil få overkapasitet i nordfylket sammenlignet med dagens situasjon.⁷ De neste fem årene vil det kun være snakk om mindre endringer i elevtallet. Fra skoleåret 2028/2029 og fram til 2038/2039 reduseres kullene gradvis. Det betyr at skolene på sikt vil få ledig kapasitet innen både studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram.

I hvilken grad flyktninger fra Ukraina og andre land blir værende, er en betydelig usikkerhetsfaktor i dimensjoneringsarbeidet. Elever som går i forberedende tilbud for minoritetsspråklige (hovedsakelig innføringsklasser) inngår ikke i tallet på elever som går ut av grunnskolen, men vi må regne med at mange søker seg til Vg1 etter innføringskurset. Tallet på innføringsklasser varierer fra år til år. Inneværende skoleår er det opprettet 13 nye klasser med rundt 15 elever i hver. Etter at krigen i Ukraina startet, har Rogaland fylkeskommune opprettet 21,5 innføringsklasser, slik at det totale antallet nå er 36 innføringsklasser/kombiklasser over hele fylket. To tredeler av elevene i innføringsklassene kommer fra Ukraina.

Den sterke økningen i antall innføringsklasser betyr at det blir mindre areal til ordinære klasser og det fører til store utfordringer i dimensjoneringsarbeidet. Det kan bety at skoler ikke har

⁷ [PS 32/2020: Elevtallsutviklingen i Nord-fylket og fremtidig behov for elevplasser](#) og [protokoll](#)

plass til flere yrkesfag-klasser fordi de mangler klasserom selv om de skulle ha ledig verkstedkapasitet.

Privatskolene utgjør også en usikkerhetsfaktor når det gjelder rett dimensjonering av elevplasser, både i sør- og nordfylket. Det handler dels om at søkingen til privatskolene varierer fra år til år, og dels om at mange privatskoler søker om og får godkjent nye elevplasser. Selv om fylkesdirektøren har oversikt over antall elevplasser ved de private skolene, er det usikkert hvor mange som takker ja – både til offentlige og private tilbud.

At stadig flere unge søker seg til yrkesfag (YF) på bekostning av studieforberevende utdanningsprogram, legger betydelig press på verksteder og andre fasiliteter.

Også svingninger i arbeidsmarkedet påvirker dimensjoneringen. En reduksjon i ledigheten kan føre til økt innflytting til Rogaland og påvirke behovet for elevplasser. Arbeidsledigheten i Rogaland fortsetter å være på et lavt nivå. En av forklaringene kan være den spesielt høye aktiviteten innen olje og gass i fylket. Motsatt vil økende arbeidsledighet kunne redusere behovet for ordinære elevplasser, men øke etterspørselen etter videregående opplæring for voksne.

Likeledes må vi ta høyde for nye rettigheter som følge av fullføringsreformen og ny opplæringslov. Her forventer vi et økende antall deltakere til videregående opplæring for voksne (VOV). Fordi elevtallsutviklingen varierer sterkt regionene imellom, må utfordringene for de fire regionene beskrives hver for seg.

Om tallgrunnlaget

I arbeidet med dimensjonering av skoleplasser tar fylkesdirektøren utgangspunkt i tall fra Grunnskolens informasjonssystem (GSI) som viser antall barn og unge som går i kommunale og private grunnskoler, og tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som viser aldersfordeling pr. kommune, samt antall fødte barn mellom 0 og 5 år. Vi tar utgangspunkt i de elevene som går ut av grunnskolen om våren, og som skal søke skoleplass for den følgende høsten. Vi tar også med tilsvarende tall fra nabokommuner i Agder (Sirdal) og Vestland (Etne og Sveio) som erfaringsmessig søker skoleplass i Rogaland.

Les mer om tallgrunnlaget i vedlegget *Langsiktig elevtallsutvikling*

Elevtallsutviklingen i de fire regionene

I dimensjoneringen av skoleplasser tar fylkesdirektøren utgangspunkt i områder eller regioner. Det handler primært om skoleskyss og geografiske avstander. Derfor beskrives også elevtallsutviklingen regionvis, fordelt på sørfylket, midtfylket inkludert ytre Ryfylke, indre Ryfylke og nordfylket. Fritt skolevalg innebærer likevel at ungdom med opplæringsrett kan søke videregående skoler over hele fylket, uavhengig av bosted. Som fylkesdirektøren pekte på i kapittel 1, er det betydelig press på arealene i flere regioner, spesielt innen utstyrskrevede yrkesfag.

Her skisserer vi kort elevtallsutviklingen de neste 15 årene.

Flere detaljer finnes i vedlegget *Langsiktig elevtallsutvikling*.

Sørfylket: Eigersund, Sokndal, Bjerkreim, Lund og Sirdal (Agder)

Våren 2024 går rundt 360 elever ut fra grunnskolen i sørfylket, rundt 25 flere enn våren 2023. For skoleåret 2024/2025 tar fylkesdirektøren utgangspunkt i at det vil være behov for rundt 850 elevplasser samlet for Vg1, Vg2 og Vg3.

Elevkullene fortsetter å øke litt de neste årene, til vi når en topp skoleåret 2026/2027. Da vil vi ha behov for rundt 900 elevplasser totalt. Erfaringsmessig vil skolen ha plass til denne elevveksten fordi relativt mange i regionen søker seg til videregående skoler på nord-Jæren og til private skoler. Imidlertid gjør endringen i søkemønsteret, fra studieforberedende til yrkesfaglige studieprogram, at situasjonen for utstyrskrevenye yrkesfag kan bli krevende de nærmeste årene. Arealet til det leide lokalet «Bingen» er nå utvidet, og det vil avhjelpe situasjonen. Fra skoleåret 2027/2028 synker elevtallet, og behovet for elevplasser i regionen reduseres gradvis til rundt 625 for skoleåret 2037/2038.

Midtfylket: Sandnes, Stavanger, Sola, Randaberg, Hå, Klepp, Time, Gjesdal, Strand, Hjelmeland og Kvitsøy

Våren 2024 går rundt 4 860 elever ut fra grunnskolen i sørfylket, rundt 140 flere enn våren 2023. Basert på GSI-tallene forventer vi at det samlede elevtallet øker hvert år frem til 2026/2027. Til sammen blir økningen på snaut 600 elever sammenlignet med inneværende skoleår. De tre skoleårene fra 2026/2027 til 2028/2029 forblir elevtallet på nesten samme høye nivå.

På flere skoler er det, som en konsekvens av endret søkemønster fra studieforberedende til yrkesfag, planlagt å øke antall YF-klasser fordi verkstedkapasiteten ved flere av skolene nå er sprengt. En avtale om leie av lokaler på Forus, opprinnelig som erstatningslokaler for Godalen vgs i byggeperioden, er blitt forlenget. Lokalene kan fra skoleåret 2024/2025 knyttes til en av skolene som tilbyr utstyrskrevenye yrkesfag, eventuelt også benyttes til videregående opplæring for voksne (VOV). I tillegg vil fylkesdirektøren ved enkelte skoler vurdere å bygge om arealer som i dag rommer studieforberedende utdanningsprogram, til yrkesfag-arealer dersom andelen som velger yrkesfag øker ytterligere.

Skoleåret i 2024/2025 får vi rundt 140 nye elever på Vg1, men totalt øker elevtallet med rundt 300. Det skyldes blant annet en økning i antall elever som skal inn i Vg3. En del av disse elevene får plass i Vg3-klasser med ledig kapasitet. I tillegg forslår fylkesdirektøren å øke antall klasser innen Vg3 påbygg. Samlet er det behov for 210 nye elevplasser.

Opprinnelig skulle St. Olav vgs da være ferdig utbygget og rehabilitert, men på grunn av et redusert behov for flere permanente elevplasser innen studiespesialiserende utdanningsprogram, ble dette utbyggingsprosjektet lagt bort. Jåttå vgs bygg D (i det som tidligere var Hinna skole) som har plass til flere elever innen studieforberedende tilbud enn det som blir brukt i dag, men fylkesdirektøren må vurdere ytterligere leie og ombygging av lokaler til yrkesfag.

I 2025/2026 øker behovet for flere elevplasser med rundt 30. Utbyggingen av Strand vgs med 60 nye elevplasser innen yrkesfag var planlagt å stå ferdig dette skoleåret. Prosjektet er forsinket til årsskiftet 2025/2026, men skolen vil allikevel kunne ta imot 60 nye elever fra skolestart.

Skoleåret 2026/2027 øker plassbehovet med rundt 260. Da vil utvidelsen på Øksnevad vgs. være ferdigstilt med 90 nye elevplasser. Det vil være nødvendig å utnytte kapasiteten på Jåttå vgs bygg D (tidligere kalt Jåttå vgs, avdeling Hinna) fullt ut, og ytterligere leie må vurderes i en kort periode. Behovet for å leie lokaler vil blant annet avhenge av elevens valg av utdanningsprogram.

Etter skoleåret 2028/2029 reduseres elevtallet og dermed plassbehovet gradvis. Leieavtaler vil bli avsluttet i tråd med nedgangen. Prognosene tilsier at det ikke vil være behov for å leie lokaler fra skoleåret 2034/2035, men dette er avhengig av søkemønsteret, flyktningssituasjonen og konsekvenser av fullføringsreformen.

Vedtatte planer for utvidelser innebærer at antall permanente elevplasser som Rogaland fylke eier, øker fra dagens 11 940 til 12 165 permanente elevplasser fra høsten 2026. I tråd med elevtallsnedgangen reduseres deretter antall elevplasser ved at de 300 plassene på Jåttå bygg D fases ut. Høsten 2034, det vil si om 11 år, vil vi ha 11 865 permanente plasser.

Aktuelle grep i midtfylket

De endrede premissene som fylkesdirektøren peker på i kapittel 1, slår aller sterkest ut for midtfylket, og utfordringene er sammensatte. I Byskolesaken utredet fylkesdirektøren alternativer til å rehabilitere de eldste byskolene i Stavanger. Her pekte vi på at alle skolene har behov for rehabilitering og at fortsatt drift innebærer betydelige vedlikeholdskostnader.

Vi må tilpasse driften til de økonomiske rammene vi har til rådighet. Derfor kan det være fornuftig å se på hvordan vi kan effektivisere driften av Stavangerskolene ved hjelp av mer strukturelle grep. I tillegg må fylkeskommunen etablere en permanent løsning for lokalisering og organisering av videregående opplæring for voksne i Stavangerregionen. Et mulig svar på disse utfordringene kan være å bygge en ny skole og eventuelt fase ut og selge bygg som er mindre effektive og som ikke er tilpasset fylkeskommunens endrede behov. Dette drøftes nærmere i kapittel 6: Endrede premisser og aktuelle grep.

Indre Ryfylke: Suldal og Sauda

Ungdomskullene har vært stabile over tid, og behovet for elevplasser endrer seg lite. Våren 2024 går 123 ungdommer ut fra grunnskolen i de to kommunene. I tillegg til elevene fra Sauda og Suldal, har Sauda vgs. et prosentvis stort antall elever fra andre kommuner og fylker. Kapasiteten må derfor ligge betydelig over antall elever som går ut av grunnskolen i de to kommunene. Avd. Sand har rundt 75 elevplasser knyttet til toppvolley, avd. Birkeland har 45 elevplasser knyttet til yrkessjåfør (landslinje) og 15 plasser på Vg2 ambulansefag.

Indre Ryfylke får en topp i 2025/2026, med behov for 320 elevplasser i tillegg til de 135 for toppvolley, yrkessjåfør og ambulanse. Dermed blir det samlede behovet 432 elevplasser under toppåret.

Prognosene tilsier en reduksjon i antall elever i årene etter 2025/2026. For skoleåret 2038/2039 vil det samlede behovet for elevplasser være redusert med rundt 115, sammenlignet med toppåret – til rundt 340 elevplasser inkludert toppvolley, yrkessjåfør og Vg2 ambulansefag.

Nordfylket: Haugesund, Karmøy, Vindafjord, Tysvær, Bokn, Utsira, Etne og Sveio

Våren 2024 går 1 509 ungdommer ut av grunnskolen. Det er en økning på rundt 130 sammenlignet med inneværende skoleår. Behovet for elevplasser stiger litt fram til skoleåret 2026/2027. Da vil det være rundt 220 flere elever i vgs enn i inneværende skoleår. Skolene i nordfylket vil samlet, de private videregående skolene inkludert, ha god nok kapasitet innen de studieforberedende utdanningsprogrammene de neste årene. Endringen i søkemønsteret i favør yrkesfag betyr imidlertid kapasitetsutfordringer for yrkesfaglige utdanningsprogram de nærmeste årene. Dette forsøkes løst blant annet ved å utnytte kapasiteten ved Karmsund bedre og øke kapasitet og fleksibilitet med et nytt verkstedbygg. På Haugaland vgs vil et nytt verkstedbygg for BA stå klart skoleåret 2024/2025, og fylkesdirektøren vurderer ytterligere utbygging med nok et verksted. Det er prosjektert i form av en speiling av nybygget, men foreløpig ikke finansiert.

Etter skoleåret 2026/2027 synker elevtallet i nordfylket. Sammenlignet med inneværende skoleår vil det være behov for rundt 750 færre elevplasser skoleåret 2038/2039 dersom alle skulle velge en offentlig videregående skole. Sammenligner vi med toppåret 2026/2027, vil vi kunne se en reduksjon i behovet for elevplasser på rundt 950. Reduksjonen i elevtall tilsvarer en stor skole.

Rehabilitering og utbygging av Skeisvang skal etter planen stå ferdig til skoleåret 2027/2028. Skolen er vedtatt dimensjonert for to paralleller musikk, dans og drama (MDD) og fem paralleller studiespesialisering (ST).

Utviklingen i søkemønsteret vil innvirke på behovet for elevplasser. Netto tilflytting, en økning innen videregående opplæring for voksne (VOV) og fullføringsreformen vil kunne kompensere noe for det reduserte elevtallet, men overkapasiteten vil uansett bli betydelig.

Andre forhold med betydning for dimensjoneringen

I tillegg til elevtallsutviklingen som er beskrevet over og utdypet i vedlegget *Langsiktig elevtallsutvikling*, er det flere andre forhold som har betydning for dimensjoneringen av elevplasser og kapasitet på skolene.

Utnyttelse av tilgjengelig areal

Fem av skolene som tilbyr studieforberedende utdanningsprogram, har plass til færre enn 30 elever pr. klasse, slik normen tilsier. Det gjelder Hetland vgs, St. Olav vgs, Skeisvang vgs, Vardafjell vgs og Stavanger Katedralskole, avd. Kongsgård. Når det gjelder sistnevnte, viser den oppdaterte areal- og funksjonsanalysen at Kongsgård kun har plass til 12-14 elever pr. klasse når vi legger veileder til forskrift om miljørettet helsevern til grunn.⁸ Den foreløpige analysen ble presentert for de folkevalgte i OU i mai 2023, og den endelige analysen som ble lagt fram for fylkestinget i FT-sak 84/23, bekrefter disse tallene.⁹

Når Skeisvang blir rehabilitert de neste årene, vil fylkesdirektøren sikre at de nye klasserommene har plass til 30 elever. På sikt ønsker fylkesdirektøren at alle klasserom for

⁸ [Areal- og funksjonsanalyse Stavanger Katedralskole](#)

⁹ FT-sak 84/23: [Universell utforming og tilgjengelighet ved Stavanger katedralskole avdeling Kongsgård – Statusoppdatering](#) og [protokoll](#)

studieforberedende utdanningsprogram dimensjoneres for 30 elever. En utvidelse av eksisterende klasserom er foreløpig ikke lagt inn i rammen.

Videregående opplæring for voksne

Fylkeskommunen tilbyr videregående opplæring for voksne etter opplæringsloven § 4A-3. Endringer i den nasjonale kompetansepolitikken gjennom fullføringsreformen og ny opplæringslov vil påvirke framtidig etterspørsel etter videregående opplæring for voksne. I forbindelse med koronapandemien og det økende antall arbeidsledige og permitterte under pandemien, har fylkeskommunen fått tilskuddsmidler til forskuttering av Fullføringsreformen, slik at flere voksne uten rett etter opplæringsloven kunne fullføre videregående opplæring. Dette bidro til at antall søkere i 2021 økte med rundt 20 prosent sammenliknet med 2020. Så langt i 2023 (januar-august) har det vært en nedgang på åtte prosent i søkertallene sammenliknet med samme periode i 2022. Nedgangen har sammenheng med bedringen i arbeidsmarkedet. Arbeidsmarkedet og innvandring er de faktorene som har størst betydning for søkningen til videregående opplæring for voksne.

Som vist i OU-sak 3/2022: *Dimensjonering av videregående opplæring av voksne i lys av fullføringsreform og ny opplæringslov*, anslås det i framtiden mer enn en dobling av omfanget sammenliknet med omfanget før pandemien og fullføringsreformen.¹⁰ Økningen skyldes både at nye grupper får rett til opplæring, og at tilretteleggingen må styrkes for å øke gjennomføringen eller møte nye grupper med svakere forutsetninger. Av de som innvandrer til Norge nå, er det en økende andel overføringsflyktninger med lavt utdanningsnivå og lite skolegang fra før. Det gjør at vi i Rogaland over flere år har sett en utvikling i retning av økt andel minoritetsspråklige søkere som har svakere forutsetninger og større opplæringsbehov. Konsekvensen er at omfanget av opplæringen har økt i 2022 og 2023 selv om antall søkere går noe tilbake. Den nye opplæringsloven gir voksne som har fullført videregående opplæring rett til en ny yrkesfaglig sluttkompetanse gjennom ordningen yrkesfaglig re-kvalifisering. Fylkeskommunen har siden januar 2023 gitt opplæring til dem som vil få denne retten når loven trer i kraft i august 2024. Opplæringen blir finansiert av statlige tilskudd. Fylkeskommunen tilbyr ikke yrkesfaglig re-kvalifisering i helsefagene i tilskuddsperioden, da det er mange voksne som ikke får læreplass i disse fagene.

Videre har fylkeskommunen hatt som mål å tilby opplæring til voksne i nye fag både for å møte næringslivets behov for arbeidskraft, og for å utvikle et bredere tilbud. Fylkeskommunen har også satt opp læringsstøttende tilbud som eksamensforberedende kurs for praksiskandidater, og språkstøtte for lærlinger med ungdoms- eller voksenrett. Når opplæringsloven trer i kraft i august 2024 vil voksne få rett til en ny opplæringsordning i form av modulstrukturert opplæring. Fylkeskommunen må planlegge for økt antall stillinger til realkompetansevurdering, veiledning og opplæring.

Den økte aktiviteten innen videregående opplæring for voksne har hittil blitt finansiert av tilskuddsmidlene. Det er forventet at om lag 35 mill. kroner av rundt 100 mill. kroner til fullføringsreformen går til voksenopplæring i 2024. Foruten opplæringsaktiviteter, er det også behov for å finansiere veiledning, administrasjon, leie av lokaler, utstyr og renhold. Det er gitt

¹⁰ OU-sak 3/2022 [Dimensjonering av videregående opplæring av voksne i lys av Fullføringsreform og ny opplæringslov](#) og [protokoll](#)

signaler om at tilskuddsordningene vil bli videreført fram mot en fast styrking av overføringen til fylkeskommunene gjennom inntektssystemet når ny opplæringslov trer i kraft høsten 2024. Det må utarbeides en plan for varig og stabil finansiering av videregående opplæring for voksne for å sikre at det settes av en tilstrekkelig ramme til å finansiere det økte omfanget.

Les mer i vedlegget *Langsiktig elevtallsutvikling*

Om voksenopplæringssentrene

Vi har voksenopplæringssentre (VO-sentre) på seks skoler i Rogaland: SOTS, Bryne, Karmsund, samt distriktsskolene Dalane, Strand og Sauda. Mesteparten av opplæringen skjer på dagtid, men det er også noen som får undervisning på ettermiddags- og kveldstid. De seks VO-sentrene gjennomfører det meste av fylkeskommunens kurstilbud, men det gis også undervisning ved andre videregående skoler i fylket. Det er viktig for å ha bredde i fagtilbudet og et tilbud i distriktene. Utenom de seks VO-sentrene har disse videregående skolene tilbud til voksne inneværende skoleår: Bergeland, Godalen, Haugaland og Åkrehamn vgs.

Fagskolen Rogaland

Fylkeskommunen er skoleeier for Fagskolen Rogaland, og forvalter av det statlige tilskuddet til fagskolene i Rogaland.

Fagskolen Rogaland har vært gjennom en stor omstilling og vekst etter at de ved vedtak i FT-sak 64/17 Organisering av fagskolen Rogaland, ble organisert som én skole med én rektor. Pr. 01.10.22 hadde skolen 1 244 studieplasser, en økning på 539 studieplasser siden 2019. For studieåret 2023-2024 er det planlagt med en økning på 240 studieplasser i Rogaland. Det gjør Fagskolen Rogaland til en av de fagskolene med høyest prosentvis økning i antall planlagte studieplasser. Søkertallene fra Samordnet opptak i april 2023 viser at det er behov for disse plassene da søkertallet har økt med 284 sammenlignet med 2022.

Utviklingen i studenttallet er i tråd med Strategiplan for Fagskolen Rogaland 2018-2022, orientert om i FT-sak 14/20, og de reviderte strategiske målene som ble vedtatt av styret 23.06.22, og orientert om i opplæringsutvalget 31.01.23:¹¹

- Fagskolen Rogaland skal utvikle og tilby utdanninger av høy kvalitet i tråd med arbeidslivets behov og samfunnets forventninger.
- Fagskolen Rogaland skal sikre og videreutvikle et godt lærings- og arbeidsmiljø og gode utdanningsvilkår for studentene.
- Fagskolen Rogaland skal vedlikeholde og videreutvikle en robust organisasjon.
- Fagskolen skal være robust og fleksibel nok til å håndtere endringer i etterspørsel, kompetansebehov, konjunkturer og ulike økonomiske rammebetingelser.
- Fagskolen Rogaland skal være proaktiv og bidra til omstilling og innovasjon.

NHOs kompetansebarometer viser at det er stor etterspørsel etter håndverkere og ingeniører med yrkesfag fra VGO og fra fagskolen. Fagskolen Rogaland bidrar gjennom sitt arbeid med å oppfylle fylkeskommunens forpliktelse i fagskoleloven § 3 om å tilby akkreditert

¹¹ FT-sak 14/20: [Fagskolen Rogaland](#) og [protokoll](#)

fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Gjennom sitt tilbud innen tekniske og maritime fag har skolen et unikt tilbud som næringslivet i Rogaland etterspør. Tilbud innen helse/oppvekst og administrative/økonomiske utdanninger bidrar til å styrke den nødvendige bredden i dette tilbudet. Samlet sett er derfor skolens tilbud avgjørende for at fylkeskommunen skal lykkes i arbeidet med plantemaene for regional kompetanseplan vedtatt av FU i sak 117/22.¹² Fagskolen Rogaland fortsetter arbeidet med å bygge kapasitet og kompetanse for å håndtere endringene og prosessene som strategiplanen forutsetter.

5. Skolevis status – utbygging, rehabilitering, leieavtaler og utviklingsplaner

Fylkesdirektøren redegjør her for status for utbygging, rehabilitering, nye leieavtaler og eventuelle utviklingsplaner på den enkelte skole. Beskrivelsen bygger på budsjett for 2023 og investeringsbudsjett 2023-2026, samt Statusrapport for rullering av skolebruksplanen 2022.¹³

I hovedsak drives prosjektene fram etter planen, men enkelte endringer i noen av prosjektene, samt mer kompliserte prosjekt, driver det samlede investeringsnivået oppover.

Fylkesdirektøren foreslo visse omprioriteringer ved revidering av budsjettet i april 2023. Det kan bli aktuelt å foreslå ytterligere omprioriteringer i kommende revideringer av budsjettet.

I tillegg kan vedtakene i Byskolesaken påvirke noen av de vedtatte prosjektene. Det gjelder særlig Bergeland vgs og SOTS, se omtale under. Endrede premisser for arbeidet med skolebruksplanen vil kunne få konsekvenser for flere av skolene på sikt. Dette er nærmere beskrevet i kapittel 6 Endrede premisser og aktuelle grep.

Om leieavtaler

Fylkeskommunen leier undervisningslokaler av tre grunner:

- Som erstatningslokaler når en skole blir rehabilitert og bygget ut, og dette arbeidet hindrer undervisning i skolens vanlige lokaler.
- Ved elevtallstopper, dvs. når antall elever for en kortere periode overstiger antall permanente elevplasser.
- Til kroppsøving/idrettsfag som krever arealer utover det skolen selv har eller har anledning til å etablere.

Om utviklingsplaner

En stor andel av skolene er totalrehabilitert eller bygget nye de siste 10-15 årene, men fremdeles er det skoler med større rehabiliteringsbehov. Samtidig er det på noen av skolene hensiktsmessig med en overordnet vurdering før det tas stilling til eventuelle rehabiliterings- og utbyggingsbehov. Areal-

¹² FU-sak 117/2022: [Regionalplan for kompetanse - Fastsetting av planprogram](#) og [protokoll](#)

¹³ FT-sak 56/2023: [Skolebruksplanen 2022 - statusrapport pr. juni 2023](#) og [protokoll](#)

og funksjonsbehov må vurderes i et langsiktig perspektiv, med hensyn til blant annet tilbudsstruktur og utdanningsprogram.

Bergeland vgs: Mindre rehabiliteringsprosjekt og mulige konsekvenser av Byskolesaken

Generell tilflytting og et økende antall flyktninger fra Ukraina legger press på opplæringsarealene i midtfylket. For Bergeland (og Stavanger katedralskole) betyr det at det blir utfordrende å finne nok arealer til kroppsøving. Fylkesdirektøren vil jobbe videre med å forsøke å løse denne utfordringen fram mot de neste skoleårene.

Arbeidet med rehabilitering og maling av fasadene på det gamle bygget pågår fortsatt. Det skulle opprinnelig vært ferdigstilt 3. kvartal 2022, men arbeidet er blitt mer omfattende enn antatt. Fasader mot gårdsrommet ble ferdig i løpet av 2022, mens fasader ut mot gaten tas i 2023.

Nybygget stod ferdig i 2001 og rehabilitering av resterende stod ferdig til skolestart 2004. En rehabilitering/utskifting av tekniske anlegg må vurderes i løpet av de neste 6-8 årene. Det bør i denne sammenheng også vurderes om en større ombygging vil være fornuftig med henblikk på omfanget av leide lokaler og skolens behov for endring i struktur og logistikk i forhold til fagtilbud. Kostnadsrammen er foreløpig estimert til 88,59 mill. kroner, og ligger inne i årene 2025-2027.

I investeringsbudsjettet 2024-2027 skyves rehabiliteringsprosjektet på Bergeland ett år ut i tid, med planlagt oppstart i 2026. Prosjektet må sees i sammenheng med prosess knyttet til Byskolesaken, se under.

Konsekvenser av vedtak i Byskolesaken

I Byskolesaken pekte fylkesdirektøren på noen langsiktige retningsvalg, og at ytterligere utredning vil være nødvendig. Når det gjelder Bergeland vgs, vedtok de folkevalgte følgende:

Framtidig bruk av Bergeland vgs ses i sammenheng med den forventede elevtallsnedgangen og framtidig behov for elevplasser innen VGO for voksne.

Dette vedtaket må sees i sammenheng med to andre vedtak i Byskolesaken:

Fylkesdirektøren lager en sak som beskriver fordeler og ulemper ved å skille den delen av fagskolen og VGO for voksne som nå er lokalisert på SOTS, både organisatorisk og fysisk. Denne prosessen må ses i sammenheng med og ta hensyn til leieavtalen i Byfjordparken 17.

Lokalisering av VGO for voksne i Stavangerregionen utredes nærmere.

Saken som beskriver fordeler og ulemper ved å skille fagskole og videregående opplæring for voksne på SOTS fremmes parallelt med rullering av skolebruksplanen 2023. Her foreslår fylkesdirektøren å skille den delen av fagskolen og videregående opplæring for voksne (VOV) som nå er lokalisert på SOTS *organisatorisk* fra skoleåret 2025/2026. Fylkesdirektøren foreslår videre at VOV SOTS legges til Bergeland vgs som en midlertidig ordning fram til permanent

lokalisering er bestemt. Ved å bli knyttet til en videregående skole, vil VOV for Stavanger-regionen bli organisert likt som de øvrige fem voksenopplæringssentrene i fylket.

Endelig lokalisering av VOV i Stavangerregionen skal utredes i tråd med vedtaket i Byskolesaken, etter at de folkevalgte har fattet vedtak i saken om å skille fagskole og VOV på SOTS.

Utviklingsplan for Bergeland vgs

På bakgrunn av en areal - og funksjonsrapport fra Norconsult som viste manglende arealer for kantine, bibliotek og fellesarealer for elevene, samt for lite arealer til lærerarbeidsplasser, utarbeidet LINK arkitekter en mulighetsstudie som viser eksempler på hvordan dette kan løses, slik at hele skolen kan samles under ett tak i Vaisenhusgaten. Mulighetsstudien er nærmere beskrevet i Byskolesaken, og en realisering av et slikt prosjekt vil ha en betydelig kostnad utover de midlene som er vedtatt til det mindre rehabiliteringsprosjektet som er beskrevet over.

Gitt pågående og påfølgende saker, mener fylkesdirektøren at en konkret vurdering av framtidig bruk av Bergeland vgs må ligge litt fram i tid. Avhengig av hvilke beslutninger som blir fattet i sakene nevnt over og i rullering av skolebruksplanen 2023, kan det vedtatte prosjektet på Bergeland bli endret. En videre utredning må sees i sammenheng med en eventuell ny struktur for byskoler i Stavanger og framtidig lokalisering av VOV for Stavangerregionen, der en også tar hensyn til dagens leieavtale i Badehusgaten. Avtalen går ut 2026, men kan forlenges noe og samkjøres med leieavtalen i Byfjordparken 17 og en eventuell ny organisering av byskolene.

Bryne vgs: Utvidet leie, ikke ny etasje

Rogaland fylkeskommune vil fra 2024 leie de to nye idrettshallene som Time kommune bygger på skolens nabotomt. De nye hallene skal etter planen stå klar i løpet av skoleåret 2023/2024.

Fylkesdirektøren ser på ulike muligheter for å øke verkstedkapasiteten i tilknytning til Bryne vgs, både for VOV og VGO, og vurderer både leie og tilbygg. Det er mange aktuelle leieobjekter i nærheten av skolen, og dersom det økte arealbehovet er kortvarig, er leie ofte en god løsning. Men når vi nå ser at behovet for flere elevplasser innen VGO øker mer enn tidligere anslått, samtidig som fullføringsreformen og retten til yrkesfaglig re-kvalifisering betyr behov for ytterligere lokaler til VOV, må vi også vurdere om det er mest hensiktsmessig å etablere flere permanente elevplasser.

Skolen leier lokaler i Hetlandsgata 8 for VOV og innføringsklasser, lokaler på Vardheia knyttet til VOV, og lokaler på Nærbø knyttet til truckopplæring, primært for ungdom. Leieavtalene i Vardheia er nå utvidet og vil erstatte lokalene på Nærbø. Utvidelsen på Vardheia innebærer, i tillegg til økte arealer for teknologi- og industrifag (TP), at skolen kan organisere den tilrettelagte opplæringen bedre.

Det er lagt til rette for å bygge en ny etasje på det minste av skolens tre bygg. En slik utvidelse av skolen er kalkulert og kan iverksettes relativt raskt om det vedtas og bevilges penger til prosjektet. En ekstra etasje vil åpne for at flere VOV-deltakere kan få undervisning på moderskolen, noe som igjen betyr at 1-2 leieavtaler for VOV kan avsluttes. Ulempen er at

mange av dagens Bryne-elever må flytte ut av skolen og over i midlertidige lokaler i byggeperioden.

Fylkesdirektøren ser ikke rom for at prosjektet kan realiseres nå, og vil derfor ikke foreslå at bygging av ny etasje prioriteres på kort sikt.

Dalane vgs: Tilbygg til verksted og lærerarbeidsplasser.

Tilstandskartlegging av bygningsmassen på Dalane videregående skole viser at bygningsmassen på hovedskolen, inkludert verkstedene, har en god tilstandsgrad, og de er bedre enn målsettingen. De leide lokalene og verkstedarealene til bygg- og anleggsteknikk har derimot en dårlig tilstandsgrad. Det er gjennomført en areal- og funksjonsanalyse og en foreløpig mulighetsstudie som viser at det er behov for nye verkstedarealer til erstatning for disse arealene, samt lærerarbeidsplasser.

Prosjektet er prisjustert og det settes av 101,85 mill. kroner til et nytt verkstedbygg, og etablering av lærerarbeidsplasser. Prosjektet er planlagt med oppstart i 2025 og ferdigstillelse i 2028.

I behandlingen av FT-sak 147/22 *Dalane vgs. - Alternativvurdering av skolebyggenes lokasjon og fremtidig utvikling* ble det vedtatt at fylkesdirektøren skulle fortsette dialogen med Eigersund kommune med sikte på ytterligere avklaringer av mulighetene for en ny skole på ny tomt framfor nybygg og rehabilitering av eksisterende skole.¹⁴ Fylkesdirektøren har gjennom 2023 fortsatt dialogen.

Fylkesdirektøren må vurdere bygging av en ny videregående skole i Dalane opp mot andre behov for nye investeringer i skolebygg. I denne sammenhengen og veid opp mot andre behov, vil ikke fylkesdirektøren foreslå bygging av en ny Dalane vgs nå.

Godalen vgs: Rehabilitering og nybygg for 180 nye elevplasser

Byggeprosjektet på Godalen vgs er stort og komplekst. For å lette gjennomføringen og belastningen på skolen, gjennomføres prosjektet i flere byggetrinn.

Nybygget for teknologi- og industrifag sto klart og ble tatt i bruk til skoleåret 2022/2023. Samtidig flyttet bygg- og anleggsgfag til leide arealer på Forus slik at rehabiliteringen av det eksisterende verkstedbygget kunne starte. Rehabiliteringen skulle i utgangspunktet være ferdigstilt til skolestart høsten 2023, men av flere årsaker har prosjektet fått utsatt fremdrift. Dette er blant annet redegjort for i FT-sak 83/23 *Prosjekt 037010 Godalen vgs. - Rehab. og nybygg økt kapasitet - Behov for økt økonomisk ramme*.¹⁵

Den delen av verkstedbygget som er beregnet på Vg2-klassene som tidligere var på SOTS (brønnteknikk, kjemiprosess og laboratoriefag) stod ferdig til skolestart høsten 2023, og de seks klassene flyttet inn som planlagt. Samtidig var også en utvidet kantine, arealer til lærerarbeidsplasser og resepsjon ferdigstilt.

¹⁴ FT-sak 147/22 [Dalane vgs. - Alternativvurdering av skolebyggenes lokasjon og fremtidig utvikling](#) og [protokoll](#)

¹⁵ FT-sak 83/23 [Prosjekt 037010 Godalen vgs. - Rehab. og nybygg økt kapasitet - Behov for økt økonomisk ramme](#) og [protokoll](#)

Nå gjenstår det å ferdigstille de store verkstedarealene til bygg- og anleggsteknikk. Arealene er planlagt å være ferdige senhøsten 2023. Det betyr at de Godalen-elevene som i dag er på Forus (BA), ikke kan flytte over til Godalen vgs før ved årsskiftet 2023/2024, og de blir på Forus fram til bygget står klart.

Når det gjelder elevene som er på Jåttå vgs bygg D (i det som tidligere var Hinna skole) i byggeperioden, er det laget en plan fram til hele skolen står ferdig.

Parallelt har det blitt gjennomført et eget prosjekt for kunstnerisk utsmykking ved skolen.

Det ble i FT-sak 38/22 *Prosjekt 037010 Godalen vgs. - Rehab. og nybygg økt kapasitet - Status økonomi etter innhenting av anbud* vedtatt at opsjonen for gymsal/aktivitetsflate skulle løses inn som planlagt.¹⁶ Spadestikk var i mai 2023, og byggearbeidene startet opp. Nybygget er planlagt ferdigstilt til skolestart høsten 2024.

Kostnadsrammen på 503,75 mill. kroner er justert for prisstigning.

Haugaland vgs: Nytt verkstedbygg og rehabilitering av eksisterende arealer

Et nytt verkstedbygg til bygg- og anleggsfag er under oppføring og planlagt ferdigstilt til skoleåret 2024/2025. Når nybygget står ferdig, skal de eksisterende verkstedene som bygg- og anleggsfag i dag benytter, bygges om til teknologi- og industrifag. Det er også planlagt å rive de eldste hallene på Haugaland vgs og bygge et nytt inngangsparti og vrimleareal mot Spannavegen.

Kostnadsrammen på 88,79 mill. kroner er justert for prisstigning, og i samsvar med FT-sak 37/22 *Haugaland vgs. – Nye verkstedhaller – Fullmakt til å inngå kontrakt for prosjekter over kr 50 mill.*¹⁷

Prosjektet er planlagt ferdigstilt til skolestart høsten 2024.

Hetland vgs: Nybygg for 270 nye elevplasser

Nybygget på Hetland vgs var ferdigstilt og fikk ferdigattest til skolestart høsten 2023. Prosjektet har økt skolens kapasitet med 270 elevplasser og gitt nye arealer til undervisning i naturfag.

Hollenderhaugen skolesenter: Nye leide lokaler – utbygging og rehabilitering

Det er inngått leieavtale for nye lokaler. De nye lokalene skal renoveres og bygges ut, slik at de står klare fra skoleåret 2025/2026. Skolen vil med dette få moderne og store lokaler tilpasset driften. Skolesenteret underviser elever med spesielle behov, blant annet sykehuskolen, og det stiller andre krav til inventar enn en vanlig skole. Møbler og inventar i eksisterende lokaler skal i så stor grad som mulig gjenbrukes, og midlene som foreslås bevilget til nytt inventar og utstyr reflekterer dette.

¹⁶ FT-sak 38/22 [Prosjekt 037010 Godalen vgs. - Rehab. og nybygg økt kapasitet - Status økonomi etter innhenting av anbud](#) og [protokoll](#)

¹⁷ FT-sak 37/22 [Haugaland vgs. – Nye verkstedhaller – Fullmakt til å inngå kontrakt for prosjekter over kr 50 mill](#) og [protokoll](#)

Karmsund vgs og Fagskolen Rogaland avd. Haugesund

Blant annet grunnet endret søkemønster, tilstrømning av Ukrainaflyktninger, økning i antall voksne, samt flere studenter til Fagskolen Rogaland avd. Haugesund, er det nødvendig både å utnytte lokalene bedre, foreta noe utbygging og leie på kort sikt.

Deler av arealene på Karmsund vgs er nye, men det er nødvendig å rehabilitere de gamle lokalene. Avdeling for tilrettelagt opplæring er spredt flere steder på skolen, og det er behov for å se på en bedre løsning for dem. Skolen har store verksteder som er utdaterte og lite funksjonelle.

I FT-sak 48/23 *Revidert budsjett juni 2023* beskrev fylkesdirektøren behovet for å utarbeide et rom- og funksjonsprogram for rehabilitering av verkstedbygget ved skolen. Tidligkalkylen for rehabiliteringen viste at arbeidet er estimert til totalt 98,5 mill. kroner. Samtidig ble det antatt at rehabiliteringen av verkstedbygget og et mindre tilbygg ville være ferdig til årsskiftet 2025/2026.

Den økte elevveksten på Haugalandet gjør at behovet er større enn tidligere estimert. Fylkesdirektøren har derfor utredet to alternativer for å dekke behovet:

Alternativ 1 innebærer å bygge ett frittstående nybygg og foreta en lett rehabilitering av verkstedhallen. Analysene viser at det er flere fordeler ved å bygge et nytt, frittstående verkstedbygg. Blant annet vil nye verkstedhaller gi større fleksibilitet, både i eksisterende bygg og i nybygget. Verkstedbygget kan også bygges slik at det kan utvides dersom det vil bli behov for det i framtiden. Den eksisterende verkstedhallen kan frigjøres til annen bruk, som andre yrkesfag og voksenopplæring. I tillegg vil behovet for leide arealer i byggeperioden falle bort. Når nybygget er ferdigstilt, planlegges det for en lett rehabilitering av dagens verkstedbygg.

Alternativ 2 innebærer å reise et større tilbygg til dagens verkstedarealer og rehabilitere eksisterende areal. Et større tilbygg til dagens verkstedarealer kan være krevende å få til, blant annet som følge av vernebestemmelsene for verkstedbyggets fasader. Samtidig vil en større rehabilitering av verkstedbygget også endre dagens romstruktur, slik at løsningene inne i bygget vil bli bedre. Det vil være behov for leide arealer i byggeperioden.

En grov estimering av de to alternativene viser at alternativ 1 nybygg bare er marginalt dyrere enn alternativ 2 rehabilitering av dagens verkstedbygg med et større tilbygg. Fylkesdirektøren vil derfor arbeide videre med alternativ 1 nybygg.

Det settes av kr 162,7 mill. kroner til et nytt verkstedbygg og en lett rehabilitering av verkstedhallene på Karmsund vgs.

Karmsund vgs er nordfylkets voksenopplæringssenter. VOV flyttet høsten 2022 inn i nye leide lokaler i Sørhauggaten, og det er forventet at antall deltakere til VOV øker de kommende årene.

I tillegg til å huse VOV, er også deler av det ordinære tilbudet på Karmsund vgs lagt til Sørhauggaten. I tillegg disponerer Fagskolen Rogaland noen av lokalene fram til Sjøhuset er klart, se under.

Skolen har også forberedende tilbud til minoritetsspråklige elever. Inneværende skoleår er det sju innføringsklasser, og dette tallet kan komme til å øke.

Fagskolen til Sjøhuset

Fagskolen holder i dag til i bygg H på Karmsund vgs. De har i dag for lite areal. Som en midlertidig løsning er det satt opp en brakkerigg ved skolen som kan stå i inntil to år for å dekke arealbehovet. Deretter skal fagskolen overta Sjøhuset ved Karmsund vgs som permanent tilholdssted. Tiltaket krever ombygging, og ny romløsning for Sjøhuset er avklart.

Prosjektet har en ramme på 30,1 mill. kroner. Prosjektet er prisjustert og i tråd med tidligere vedtak. Prosjektet planlegges ferdigstilt i 2024.

Skeisvang vgs: Rehabilitering og nybygg

Store deler av skolens bygningsmasse trenger rehabilitering. Det planlegges en hovedombygging der de dårligste delene av skolen rives og erstattes med nybygg. Skolen består av et bygg fra 1961 med et tilbygg for musikk fra 1993. Dramaundervisningen foregår i et mindre bygg i utkanten av skoletomten og skal på sikt fases ut. Leieavtalen med Djervhallen for arealer til kroppsøving og undervisning i dans videreføres.

Utbyggingsprosjektet var tidligere et samarbeid mellom Haugesund kommune og Rogaland fylkeskommune, med mål om å bygge en kombinert videregående skole og kulturskole. I juni 2021 trakk Haugesund kommune seg ut av samarbeidet, og fylkestinget vedtok i FT-sak 80/21 *Veien videre for utbygging av Skeisvang vgs. når samarbeidet med Haugesund kommune om lokalisering av kulturskolen opphører* at fylkeskommunen skulle fortsette sine utredninger for utbygging av den videregående skolen.¹⁸

I rom- og funksjonsprogrammet, godkjent i FT-sak 96/21 *Rom- og funksjonsprogram for Skeisvang vgs*¹⁹, ble det lagt til grunn at skolen planlegges for 630 elever; fem paralleller studiespesialisering og to paralleller musikk, dans og drama. Videre viste rom- og funksjonsprogrammet at skolen hadde stort behov for økte arealer til grupperom, møterom og arbeidsplasser for ansatte. Det tok utgangspunkt i at 3.000 kvadratmeter rives, 6.000 kvadratmeter skulle rehabiliteres og et nybygg på rundt 3.500 kvadratmeter skulle på plass.

I det videre arbeidet med forprosjekt og kalkyler ble det klart at den økonomiske rammen ikke ville holde for å fullføre alle kravene fra rom- og funksjonsprogrammet. Fylkesdirektøren redegjorde for dette og flere alternativer for reduksjoner dette i FT-sak 31/23 *Skeisvang vgs. - Rehabilitering og nybygg, alternativvurdering*.²⁰ Fylkestinget vedtok at prosjektet videreføres i tråd med vedtatt rom- og funksjonsprogram, og at økte kostnader innarbeides i fylkesdirektørens forslag til økonomiplan.

Forprosjektet ble vedtatt i fylkestinget i FT-sak 82/23 *Skeisvang vgs. - Rehabilitering og nybygg - Fullmakt til å inngå kontrakt for prosjekter over kr 50 mill.* med en total kostnadsramme på kr 452,4 mill.²¹ Prosjektet skal få finansiering fra flere kilder, og

¹⁸ FT-sak 80/21 [Veien videre for utbygging av Skeisvang vgs. når samarbeidet med Haugesund kommune om lokalisering av kulturskolen opphører](#) og [protokoll](#)

¹⁹ FT-sak 96/21 [Rom- og funksjonsprogram for Skeisvang vgs](#) og [protokoll](#)

²⁰ FT-sak 31/23 [Skeisvang vgs. - Rehabilitering og nybygg, alternativvurdering](#) og [protokoll](#)

²¹ FT-sak 82/23 [Skeisvang vgs. – Rehabilitering og nybygg – Fullmakt til å inngå kontrakt for prosjekter over kr 50 mill.](#) og [protokoll](#)

kostnadsrammen for prosjektgjennomføring er derfor kr 424,96 mill. Prosjektet er nå prisjustert og i tråd med vedtaket i FT-sak 82/23.

Skolen skal etter planen stå ferdig til skoleåret 2027/2028. Da vil Skeisvang fremstå som en funksjonell, arealeffektiv og framtidsrettet skole.

Sola vgs: Oppgradering av teknisk anlegg og arealer

I 2022 ble det satt i gang noe oppgradering av arealer, slik at skolen kan ta imot en ny parallell innen utdanningsprogrammet teknologi- og industrifag (TP). Byggearbeidene, som fortsetter i 2023 og 2024, er delt opp i flere trinn, slik at skolen kan være i bruk hele tiden.

Arbeidene omfatter nytt ventilasjonsanlegg, omlegging til vannbåren varme, ny belysning i klasserom, nytt SD-anlegg og nytt datasprednett. Klasserom skal oppgraderes i tråd med dagens lydkrav.

Det er blitt oppdaget en rekke forhold som ikke oppfyller brannforskriften. Det er utført en grundig brannteknisk forprosjektering av bygget, hvor byggets totale sikkerhetsnivå er vurdert og dokumentert. Etter rehabiliteringen vil sikkerhetsnivået i bygget være akseptabelt.

Parallelt med utarbeidelse av forprosjektet ble det foretatt en gjennomgang av eksisterende arealer ved Sola videregående skole i henhold til FEF-arealmodell.²² Rapporten viser til overordnede vurderinger av egnethet og funksjonalitet, og peker på forslag til hvordan man med mindre omfattende tiltak innenfor rammene av dagens skoleanlegg kan få en bedre funksjonalitet. På grunnlag av arealrapporten har prosjektet vurdert at det er nødvendig å løse en del av de utfordringer skolen har. Det ble tatt med en del nytt inventar, nye grupperom, renholdsentré, nye dører i klasserom og IT-tjenester. Ombygging av kantinekjøkken ligger som en opsjon i prosjektet.

Siden skolen skal være i drift i hele byggeperioden, legges det opp til at arbeidene gjennomføres over flere år og hovedsakelig i skolens ferier. Høsten 2023 er åtte byggetrinn gjennomført, og byggetrinn ni, bibliotekområdet, hadde oppstart i september. Rommene og verkstedene tas i bruk fortløpende. Alle arbeider skal etter planen være ferdigstilt til skolestart høsten 2025.

Kostnadsrammen på 156,93 mill. kroner er justert for prisstigning og er i samsvar med vedtatt økonomiplan.

Fylkeskommunen har inngått avtale om å leie undervisningslokaler for den perioden det tekniske anlegget skal oppgraderes.

Behov for økt kroppsøvningsareal er tenkt løst ved økt leie av haller i området. Fylkesdirektøren er i kontakt med flere tilbydere av kroppsøvnings- og idrettsarealer der avtalene med Sola kommune er utløpt. Fylkesdirektøren er fortsatt i dialog med Sola kommune for å oppdatere leieavtaler for Åsenhallene.

²² FEF står for fylkeskommunenes eiendomsforum. FEF-arealmodell angir arealbehov for de ulike utdanningsprogrammene og er førende for arealplanlegging ved skolene. Som overordnet modell gjør den det enkelt å beregne størrelse og kostnader ved nybygg, og kan også brukes ved utbygging på eksisterende skoler.

Rehabilitering av glasstak er vedtatt og det er satt av 15 mill. kroner. Posten inngår i fylkesdirektørens forslag til budsjett for 2024 i prosjektet Solcelleanlegg fylkeskommunale skolebygg, inkl. takteking. Arbeidet er planlagt ferdigstilt ~~skal være ferdig~~ i 2025.

Det arbeides også med leieareal til droneundervisningen.

Skoletomten er eid av Rogaland fylkeskommune og det er mulighet for utvidelse av skolen i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Fylkesdirektøren foreslår at dette blir utredet videre, se også kap. 6.

SOTS: Rehabilitering og utbygging

I investerings- og utviklingsplan 2021-2028 beskrives behovet for å modernisere og bygge om bygningsmassen på SOTS for å gi bedre funksjonalitet og økt kapasitet. En tilstandsrapport viser at både hovedbygget og verksteds- og laboratoriebygget fra 1956 har omfattende rehabiliteringsbehov. Prosjektet innebærer at det eksisterende verksteds- og laboratoriebygget rives og erstattes med et nybygg, mens hovedbygningen blir rehabilitert.

I økonomiplanen for 2023-2026 er det satt av 260,24 mill. kroner til rehabilitering og nybygg. Arbeidet er planlagt ferdig til skoleåret 2028/2029.

Leieavtalen i Byfjordparken 17 løper til 31.12 2031.

Konsekvenser av vedtak i Byskolesaken

I Byskolesaken pekte fylkesdirektøren på noen langsiktige retningsvalg, og at ytterligere utredning vil være nødvendig. Når det gjelder SOTS, fattet de folkevalgte blant annet følgende tre vedtak:²³

Framtidig lokalisering av fagskolen Rogaland, avd. Stavanger, utredes nærmere, i form av parallelle mulighetsstudier med tidligkalkyler på Kalhammaren og annen egnet tomt, med sikte på å ha på plass permanente lokaler senest innen 2031/2032.

Det utarbeides en sak som beskriver fordeler og ulemper ved å skille den delen av fagskolen og VGO for voksne som nå er lokalisert på SOTS, både organisatorisk og fysisk. Denne prosessen må ses i sammenheng med og ta hensyn til leieavtalen i Byfjordparken 17.

Lokalisering av VGO for voksne i Stavangerregionen utredes nærmere.

Saken som beskriver fordeler og ulemper ved å skille fagskole og videregående opplæring for voksne på SOTS fremmes parallelt med rullering av skolebruksplanen 2023. Her foreslår fylkesdirektøren å skille den delen av fagskolen og videregående opplæring for voksne (VOV) som nå er lokalisert på SOTS *organisatorisk* fra skoleåret 2025/2026. Fylkesdirektøren foreslår videre at VOV SOTS legges til Bergeland vgs som en midlertidig ordning fram til permanent organisering og lokalisering er bestemt. Ved å bli knyttet til en videregående skole, vil VOV for Stavanger-regionen bli organisert likt som de øvrige fem voksenopplæringssentrene i fylket.

²³ FT-sak 135/22: [Alternativer til rehabilitering av byskoler i Stavanger](#) og [protokoll](#)

Etter at de folkevalgte har fattet vedtak i saken om å skille fagskole og VOV på SOTS skal endelig lokalisering av VOV i Stavangerregionen utredes i tråd med det tredje vedtaket i Byskolesaken som er referert over.

Annet

Brakkene på pynten var planlagt sanert i løpet av 3. kvartal 2023. Dette arbeidet er utsatt til sommeren 2024 fordi kommunen ønsker tilgang til brakkene i forbindelse med etablering av tursti rundt odden.

St. Olav vgs: Rehabilitering

St. Olav vgs var opprinnelig en av skolene som skulle bygges ut for å håndtere en del av elevtallsveksten. I FT-sak 24/22 *Utfordringer med planlagt utbygging av St. Olav vgs. og mulige løsninger* vedtok de folkevalgte å ikke bygge ut skolen med flere elevplasser som planlagt.²⁴ Videre ble det vedtatt at en rehabiliteringsplan skulle utarbeides og legges frem med kalkyler i en ny sak. Rehabiliteringsplanen ble vedtatt i fylkestinget i FT-sak 114/22 *St. Olav videregående skole - Rehabiliteringsplan*.²⁵

Rehabiliteringsplanen innebærer at biblioteksbygget i Wessels gate 35 rives og erstattes med et nybygg. Arealene til kroppsøving utvides, og lærerarbeidsplassene i villaene rehabiliteres og utredes for universell utforming. Eksisterende parkeringsplasser må vike for økt areal og strenge krav til utearealene. Planen vil gi økt areal til sykkelparkering og gode garderobeforhold for ansatte. Rehabilitering av Ledaal-bygget ble omtalt i rehabiliteringsplanen, men er ikke en del av dette prosjektet.

Endret prioritering

Skolen ligger i "trehusbyen" og arbeidene krever at påbegynt reguleringsarbeid fortsetter. Reguleringsplanen er nå på høring etter førstegangsbehandling i Stavanger kommune september 2023.

På grunn av forsinket reguleringsbehandling i Stavanger kommune og økte kostnader i andre utbyggingsprosjekt, har fylkesdirektøren foreslått å utsette oppstart for det vedtatte rehabiliteringsprosjektet på St. Olav. I FT-sak 32/2023 *Prioritering av investeringsprosjekter* skriver fylkesdirektøren:²⁶

Slik saken nå foreligger, med forlenget saksbehandlingstid i Stavanger kommune, vil fylkesdirektøren anbefale at man utsetter oppstarten av byggearbeidene til påsken 2025 – altså med ett år.

Et forprosjekt skal etter planen legges fram for de folkevalgte i februar 2024.

Prosjektet har en prisjustert ramme på kr 211,62 mill. kroner og er i tråd med vedtatt økonomiplan. Prosjektet er planlagt ferdigstilt i 2027.

²⁴ FT-sak 24/22 [Utfordringer med planlagt utbygging av St. Olav vgs. og mulige løsninger](#) og [protokoll](#)

²⁵ FT-sak 114/22 [St. Olav videregående skole – Rehabiliteringsplan](#) og [protokoll](#)

²⁶ FT-sak 32/23 [Bygg- og eiendomsavdelingen - Prioritering av investeringsprosjekter](#) og [protokoll](#)

Teknisk renovering av Ledaal-bygget

I løpet av 2024 må det settes i gang arbeider i Ledaal-bygget ved St. Olav som ikke inngår i prosjektet for rehabilitering og nybygg beskrevet over. Elektrisk anlegg og elektriske tavler i bygningen må bygges om slik at de kan ta imot 400V når trafoen på skolen er flyttet. Dette arbeidet kan ikke gjennomføres i etterkant av renoveringen da eksisterende arbeid ikke vil være kompatibelt med nytt anlegg. Det må også etableres en ny trasé fra fyrrommet i kjelleren på Ledaal-fløyen. Vannbåren varme må føres frem til grensen for nybyggprosjektet. Det skal også settes inn en ny heis med universell utforming.

Stavanger katedralskole: Nytt midlertidig pauserom og bedre tilgjengelighet

For å dekke behov for kantine, ble det inngått avtale med Camar Eiendom om leie av deler av Norges Bank-bygget. Kantinen ble tatt i bruk høsten 2022. Det ble også etablert noen lærerarbeidsplasser, samt kontor for bibliotekar og IT-elevstøtte i Norges Bank-bygget. Denne avtalen er sagt opp med virkning fra juni 2024. Fylkesdirektøren leter nå etter lokaler hvor elever kan ha pause/spise lunsj.

Konsekvenser av vedtak i Byskolesaken

I Byskolesaken pekte fylkesdirektøren på noen langsiktige retningsvalg, og at ytterligere utredning vil være nødvendig. Når det gjelder Kongsgård, vedtok de folkevalgte følgende:²⁷

Opplæringsutvalget legger til grunn at Kongsgård fortsatt skal kunne drives som en videregående skole. Utvalget ber om å få framlagt en sak som beskriver hvordan universell utforming og tilgjengelighet blir ivarettatt for elever og ansatte.

Fylkesdirektøren ble også bedt om å iverksette strakstiltak som terskelutjevning og HC-toalett. Også disse enklere tiltakene viser seg å støte mot vernebestemmelser. I FT-sak 48/23 Revidert budsjett juni 2023 ble det satt av 2,56 mill. kroner til videre utredning av universell utforming og økt tilgjengelighet ved Stavanger katedralskole, avdeling Kongsgård.²⁸ Prosjektet er prisjustert og i tråd med tidligere vedtak. Fylkesdirektøren vil nå be et arkitektfirma om å utarbeide en bestilling for å innhente mulige løsninger for universell utforming av Kongsgård.

En oppdatert areal- og funksjonsanalyse viser at Stavanger Katedralskole, avd. Kongsgård kun har plass til 12-14 elever pr. klasse når vi legger FEF-arealmodell til grunn.²⁹ I dag er det 25 elever pr. klasse. Den foreløpige analysen ble presentert for de folkevalgte i OU-sak i mai 23, og den endelige analysen bekrefter disse tallene.

Fylkesdirektøren må vurdere om det fortsatt skal dimensjoneres for fem paralleller på Kongsgård framover. Spørsmålet bør inngå i diskusjonen om framtidig struktur for byskolene i Stavanger.

²⁷ FT-sak 135/22: [Alternativer til rehabilitering av byskoler i Stavanger](#) og [protokoll](#)

²⁸ FT-sak 48/23 [Revidert budsjett juni 2023](#) og [protokoll](#)

²⁹ [Areal- og funksjonsanalyse Stavanger Katedralskole](#)

Strand vgs: Rehabilitering og 60 nye elevplasser til yrkesfag

Opprinnelig var Strand besluttet utbygget med 150 nye elevplasser: 90 innen studieforberedende utdanningsprogram (SF) og 60 innen yrkesfag (YF). Fylkesdirektøren orienterte opplæringsutvalget i *OU-sak 37/2022 Strand videregående skole - utfordringer med planlagt utbygging og mulige løsninger* om redusert utbygging grunnet økte kostnader og redusert behov for elevplasser til SF.³⁰ En utvidelse av skolen med 150 elevplasser, hvorav 90 på SF og 60 på YF, ville kreve et større areal enn tidligere presentert, og en areal- og funksjonsanalyse viste at skolen allerede nå mangler areal til kroppsøving, fellesfunksjoner og lærerarbeidsplasser.

Prosjektet ble strukturert på nytt. I økonomiplanen for 2023-2026 ble det lagt til grunn at skolen bygges ut med 60 nye elevplasser innen yrkesfagene teknologi- og industrifag (TP) og elektro- og datateknologi (EL). Videre skal fellesarealene utvides. Rom- og funksjonsprogram er planlagt fremlagt tidlig i 2023.

Nødvendige utredninger knyttet til framtidige kroppsøvingsarealer og infrastruktur, herunder av- og påstigning til skoleskyss, har ført til at prosjektet er blitt forsinket. Dette er avklart med skolen, og nybygget er planlagt ferdigstilt til årsskiftet 2025/2026. Det har under prosjekteringen dukket opp en del uforutsette hindringer med rehabiliteringsprosjektet på skolen, særlig knyttet til konstruksjonssikkerheten ved endringer av eksisterende konstruksjoner. Eksisterende bygningsmasse står på pæler, og det har vist seg vanskelig å finne underlag som bekrefter kapasiteten på eksisterende konstruksjoner. Blant annet som følge av dette er det stor usikkerhet knyttet til hvor mye som kan utføres inne i de eksisterende byggene. For å unngå ytterligere forsinkelser på nybygget, vil fylkesdirektøren jobbe videre med prosjektet i to delprosjekter. Fylkesdirektøren tar sikte på å legge forprosjektet for nybygget fram for politisk behandling i februar 2024, mens rehabiliteringen vil komme til behandling på et senere tidspunkt.

Det er innarbeidet en prisjustert kostnadsramme for prosjektet på 312,3 mill. kroner, i tråd med vedtatt økonomiplan og FT-sak 32/23 *Bygg- og eiendomsavdelingen - Prioritering av investeringsprosjekter*.

Framtidige kroppsøvingsarealer på Strand vgs

Det ble i forbindelse med behandlingen av økonomiplan 2023-2026 vedtatt å sette av 30 mill. kroner til igangsetting av arbeidet med ny idrettshall ved Strand vgs.

I løpet av 2023 har fylkesdirektøren vurdert mulige plasseringer av skolens kroppsøvingsarealer i samarbeid med skolen, kommunen og Midtbygden IL. Man har blant annet sett på muligheter for kroppsøvingsarealer i "haugen" nord for skolen og å utnytte Tau aktivitetshus, enten ved rehabilitering eller ved riving og nybygg. Alle de vurderte alternativene tilfredsstiller det estimerte arealbehovet. Partene har også drøftet påvirkningen arealene vil ha, samt samfunnsutviklingsperspektivet for prosjektet. Etter en samlet vurdering vil fylkesdirektøren gå for alternativet med Tau aktivitetshus og vurderer nå framtidig eierskap i dette. Det pågår nå vurderinger for å se om dagens konstruksjon kan nyttiggjøres, eller om det

³⁰ [OU-sak PS 37/2022 Strand videregående skole - utfordringer med planlagt utbygging og mulige løsninger](#) og [protokoll](#)

beste vil være å rive bygningen og oppføre et nybygg. Fylkesdirektøren har gjennomført møte med både Midtbygden IL og Nordmarka sportsskytterklubb, som også har behov for arealer, for å se på muligheter for samarbeid. Det vil også være behov for garderober, lærerarbeidsplasser og ytterligere tre klasserom på hovedskolen. Fylkesdirektøren tar sikte på å legge fram et rom- og funksjonsprogram vinteren 2023/2024.

Som følge av at dagens arealer på skolen skal brukes til nye fellesfunksjoner og at det er ikke er annen hallkapasitet i nærheten av skolen, foreslår fylkesdirektøren å skyve prosjektet frem i tid med planlagt ferdigstillelse årsskiftet 2025/2026.

Det er avsatt en foreløpig ramme på 100 mill. kroner. Rammen ikke er estimert, men et foreløpig beløp er lagt inn for å vise at det vil være nødvendig å tilføre midler til prosjektet.

Vardafjell vgs: Rehabilitering tak

Det er i økonomiplanen 2023-2026 foreslått at taket på skolen rehabiliteres, og det er avsatt kr 15 mill. til dette. Arbeidet inngår i budsjettposten «Solcelleanlegg fylkeskommunale skolebygg inkl. taktekking» og skal være ferdig i 2025.

Øksnevad vgs: Rehabilitering og nybygg for 90 nye elevplasser innen yrkesfag

Øksnevad vgs ble vedtatt utbygget med 75 nye elevplasser innen yrkesfag. Ved å utnytte verksted- og klasseromskapasitet, er det mulig å utvide antall nye elevplasser til 90. I tillegg etableres 15 elevplasser til erstatning for de 15 plassene i aktivitetshuset som nå rives. Arbeidet er i tråd med føringene fra skolebruksplan 2017 Ny sak.

En areal- og funksjonsanalyse utarbeidet av Norconsult har dannet grunnlaget for videre arbeid med prosjektet. Prosjektering startet opp høsten 2022 med programmering og brukarmedvirkning. Parallelt utarbeidet DARK arkitekter en mulighetsanalyse for å undersøke mulighetene for utvidelse av Øksnevad vgs. siden det ligger begrensning for utnyttelse av tomten. Det måtte gjennomføres en reguleringsplanendring for å ha mulighet til å øke bygningsmassen.

Rom- og funksjonsprogram for Øksnevad vgs. ble utarbeidet med bred brukarmedvirkning og vedtatt i FT-sak 8/23 *Rom- og funksjonsprogram for Øksnevad vgs. - riving og nybygg for økt kapasitet*.³¹ I saken redegjorde fylkesdirektøren for et økt romprogram. Prosjektet er nå planlagt med 105 elevplasser:

- 60 nye elevplasser i Vg1 Bygg- og anleggsteknikk
- 15 nye elevplasser innen Vg2 Anleggsteknikk
- 15 nye elevplasser innen Vg2 Anleggsgartner
- 15 elevplasser innen Vg2 Anleggsgartner til erstatning for de som forsvinner når aktivitetshuset rives

Det tas stilling til eventuell ny kunst i kommende sak om forprosjekt/konkurransegrunnlag.

³¹ FT-sak 8/23 [Rom- og funksjonsprogram for Øksnevad vgs. - riving og nybygg for økt kapasitet](#) og [protokoll](#)

Våren 2023 startet prosjekteringsgruppen med å utarbeide et skisseprosjekt. Skisseprosjekt ble avsluttet før sommeren 2023 og prosjektet kunne starte med forprosjekt høsten 2023. Byggestart er planlagt i 2024 og prosjektet skal stå klart til skoleåret 2026/2027.

Det er innarbeidet en prisjustert kostnadsramme for prosjektet på 148,37 mill. kroner.

Samtidig med utbyggingen på Øksnevad pågår to prosesser som begge kan gi føringer for bruken av bygg og uteområder: Øksnevad-rådet har arbeidet med visjon og framtidsplaner for skolen, og sluttrapporten for prosjektet ble lagt fram våren 2023. Dimensjonering av gårdsdrift og samhandling mellom gårdsdrift og skoledrift utredes av Norsk Landbruksrådgivning, og endelig sluttrapport her er ikke klar.

Ølen vgs: Rehabilitering innendørs og utendørs

Utvendig rehabilitering ferdigstilles i løpet av høsten 2023 og inkluderer rehabilitering av tak og fasader, nye rømningstrapper og glassarbeid. Det er satt av 39,2 mill. kroner til utvendig rehabilitering.

Åkrehamn vgs: Tilpasning av arealer etter utvidelse av tilbud

Skolen har tatt imot en ekstra klasse EL Vg2. Fylkesdirektøren vil vurdere om det er nødvendig med tilpasning eller ombygging knyttet til elevtallsvekst og endret søkemønster.

6. Endrede premisser og aktuelle grep

Ved rulleringen av skolebruksplanen 2017 vedtok fylkestinget å ikke bygge en ny skole for å håndtere elevtallsveksten (ref. kap. 1). Fylkesdirektøren har forholdt seg lojalt til dette vedtaket, men har sett at dette veivalget har blitt stadig vanskeligere å håndtere.

I fylkestinget i juni 2023 tok folkevalgte fra talerstolen til orde for at man måtte se på den såkalte Byskolesaken på ny. Dette ble fulgt opp av de folkevalgte i den politiske referansegruppen og diskutert på gruppens møte i september 2023.

Kapasiteten innen utstyrskrevenye yrkesfag er sprengt. Det skyldes at søkemønsteret de siste årene har endret seg betydelig til fordel for yrkesfaglige utdanningsprogram, og veksten er størst inne de utstyrskrevenye programmene. Et økt behov for elevplasser og kostbare og arealkrevenye verkstedsfasiliteter utover tidligere anslag, innebærer at utgiftene til ombygging, utbygging og leie vil øke. Et nybygg kombinert med utfasing og eventuelt salg av enkelte bygg kan være den beste løsningen også med tanke på søkerbilde og fylkets samlede tilbudsstruktur.

Krigen i Ukraina har ført til en flyktningstrøm, også til Norge og Rogaland. Det er opprettet 21,5 innføringsklasser siden Ukrainakrigens start. 2/3 deler av elevene er flyktninger fra Ukraina, de øvrige fra resten av verden. Vi må ta høyde for fortsatt tilstrømming av flyktninger. Det, sammen med større tilflytting enn forventet kan bety at elevtallsnedgangen blir lavere enn skissert, og at behovet for permanente elevplasser derfor kan stabilisere seg på et høyere nivå enn tidligere anslått.

Fullføringsreformen som ble vedtatt i 2021 og ny opplæringslov som gjelder fra august 2024 fastslår retten til å fullføre og bestå opplæringen, uavhengig av hvor lang tid det tar, og åpner

også for et mer fleksibelt skoleår. Rettene gjelder for både ungdom og voksne. Når alle nå får rett til å fullføre med studie- eller yrkeskompetanse, vil det automatisk gi flere elever i skolene våre. Fullføringsreformen gir også rett til yrkesfaglig re-kvalifisering som skal tas gjennom videregående opplæring for voksne (VOV). Det vil legge ytterligere press på skolebyggene våre og utløse økt behov for å leie lokaler. Det er umulig å forutse framtidig volum av yrkesfaglig re-kvalifisering ettersom store deler av befolkningen i fylket omfattes av det nye lovverket.

Uten å kjenne framtidig omfang, må vi rigge oss for vekst innen både fagskole og VOV. Det er trolig ikke plass til både fagskole og VOV på SOTS, og permanent lokalisering av VOV i Stavangerregionen er vedtatt utredet. Parallelt med rullering av skolebruksplanen 2023 legger fylkesdirektøren fram en egen sak om å skille VOV og fagskole på SOTS. Her anbefaler fylkesdirektøren at VOV SOTS legges til en videregående skole, i likhet med de øvrige fem VOV-sentrene våre.

Prosjekt Inkludering og tilpasset opplæring startet opp våren 2022. Siktemålet med prosjektet er å finne fram til en ny og bedre organisering av tilpasset opplæring, i tråd med vedtatte lover og nasjonal politikk. Helt konkret tar prosjektet sikte på å legge mer vekt på sluttkompetanse for alle elever og særlig de som går mot planlagt grunnkompetanse. Den enkelte elevs forutsetninger og behov skal være førende for om eleven skal få opplæringen i en ordinær klasse, i en mindre gruppe eller i en kombinasjon av de to. Prosjektet innebærer endringer i inntaksmodellen, noe som kan medføre at fordelingen av elever som har spesialundervisning endres.

Vi må være forberedt på en svekkelse av fylkeskommunens økonomi i årene som kommer. Det kan tvinge fram et nytt blikk på den samlede skoledriften i fylket. Fram til nå har reduserte rammer og krav om innsparing blitt håndtert med kutt etter ostehøvelprinsippet. Etter fylkesdirektørens vurdering kan vi ikke fortsette med det. Dermed er det naturlig å vurdere andre og mer strukturelle grep, som å se på de eldste og minst ressurseffektive skolene. I tillegg til rehabiliteringsbehov vil det være betydelige vedlikeholdskostnader knyttet til byggene med lengst levetid.

Mye taler for at det er fornuftig med en strukturrasjonalisering, det vil si at mindre og ressurskrevende bygg erstattes av større, mindre energikrevende og mer kostnadseffektive bygg. Slik kan vi effektivisere framtidig drift og slippe veldig store rehabiliteringskostnader og leieutgifter.

Utfordringsbildet er med andre ord betydelig endret. Med dette bakteppet skisserte fylkesdirektøren tre aktuelle grep for den politiske referansegruppen i september 2023:

1. Utvide eksisterende skoler der det er mulig og hensiktsmessig
2. Leie arealer for elevtallstopper og der veksten kommer før en eventuell utbygging kan være klar
3. Utrede bygging av en ny skole som tar høyde for den varige veksten og endret behov og eventuelt fase ut og selge en eller flere eiendommer

Utvide eller bygge om eksisterende skoler

Ved rullering av skolebruksplanen 2017 Ny sak ble en rekke skoler vedtatt utvidet for å møte den kommende elevtallsveksten. Flere utbygginger er ferdigstilt, andre prosjekt er under arbeid. Etter fylkesdirektørens vurdering er det nødvendig å lete etter ytterligere utvidelsesmuligheter. Dette er eller kan være aktuelle prosjekter for nærmere vurdering:

- Optimalisering av Randaberg vgs med tanke på bedre utnyttelse av skolens areal.
- En ny etasje i ett av de tre byggene på Bryne vgs
- Utvidelse på Sola vgs. Skoletomten er eid av Rogaland fylkeskommune og det er mulighet for utvidelse av eksisterende bygningsmasse.
- Ytterligere utvidelse på Hetland vgs

Leie arealer

Uavhengig av utbygging av eksisterende skoler og/eller bygging av en ny skole, kommer vi ikke utenom at vi må leie for elevtallstoppen som nås skoleårene 2026/2027 og 2027/2028. Dagens leieavtaler dekker i hovedsak dagens behov, og med den kraftige økningen i antall innføringsklasser må vi forberede oss på at det kan bli nødvendig med ytterligere leie. Det samme gjelder for utstyrskrevenye yrkesfag hvor kapasiteten allerede er sprengt. Men leie av arealer til utstyrskrevenye yrkesfag er både krevende å oppdrive i nærheten av skolene, kostbart og lite ønskelig utfra et elev- og skoleperspektiv. Elevene ønsker å gå i samme miljø som øvrige elever, og fagmiljøene ved skolene utfordres når deler av aktiviteten flyttes ut i leide lokaler.

Utrede bygging av ny skole

I Byskolesaken ble fylkesdirektøren bedt om å se på alternativer til å rehabilitere tre byskoler i Stavanger. SOTS, Stavanger katedralskole avd. Kongsgård og Bergeland vgs har alle rehabiliteringsbehov. Utgiftene til vedlikehold er betydelige. Fordi arealene ikke er store nok til å dekke behovet for elevplasser, må fylkeskommunen i tillegg leie store og kostbare arealer. Bestillingen om å se på de tre byskolene i Stavanger kom i behandlingen av utbyggingsplanene ved St. Olav vgs.³² Den trange tomten og store reguleringsutfordringer, kombinert med et redusert behov for flere permanente elevplasser til studiespesialisering, førte til at den planlagte utvidelsen med 180 nye elevplasser på St. Olav ble lagt bort. Skolen skal rehabiliteres, men uten at fylkeskommunen får flere elevplasser. Til tross for store rehabiliteringskostnader har fylkeskommunen behov for de 840 elevplassene ved St. Olav vgs i overskuelig framtid.

Utfordringene knyttet til utbygging og rehabilitering på St. Olav førte altså til at fylkesdirektøren så nærmere på de eldste og minst ressurseffektive skolene. I tillegg til et stort rehabiliteringsbehov er det betydelige vedlikeholdskostnader både på SOTS, Bergeland vgs og Kongsgård. Mye taler for at tiden er inne for å vurdere om det er fornuftig med en viss grad av strukturrasjonalisering, det vil si at ett eller flere små og/eller ressurskrevende bygg erstattes av større, mindre energikrevende og mer kostnadseffektive bygg. Utfasing og salg av ett eller flere skolebygg vil kunne bidra i realiseringen av en ny og struktureffektiv skole. Som

³² [FT-sak 24/2022 Utfordringer med planlagt utbygging av St. Olav og mulige løsninger](#) og [protokoll](#)

et eksempel ville en ny skole i Stavanger kunne erstatte dagens Bergeland og inkludere videregående opplæring for voksne (VOV) i Stavangerregionen dersom VOV blir vedtatt skilt fra fagskolen på SOTS.

Når det gjelder Stavanger katedralskole er utfordringen todelt: Avdelingen i Bjergsted har nye og moderne lokaler, men er beskjeden i størrelse. Når det gjelder avdelingen Kongsgård, kan vernebestemmelser stanse eller gjøre det vanskelig å sørge for universell utforming. Dette til tross; vi trenger elevplassene på Kongsgård inntil videre, men det avhenger av hvor stor en ny skole eventuelt kan bli og av det framtidige behovet for elevplasser innen studiespesialisering. Derfor ser fylkesdirektøren i denne omgang mest på SOTS og Bergeland vgs.

Annet hvert år gjennomfører fylkeskommunen en grundig teknisk tilstandskartlegging av egne bygg, der følgende tilstandsgrader brukes:

- TG 0: Ingen avvik
- TG 1: Mindre eller moderate avvik
- TG 2: Vesentlig avvik
- TG 3: Stort eller alvorlig avvik³³

Fylkestinget har vedtatt et mål om at gjennomsnittlig tilstandsgrad ikke skal være dårligere (høyere) enn 1.2. Kartleggingen våren 2022 viste at SOTS og Bergeland har en gjennomsnittlig tilstandsgrad på henholdsvis 2,25 og 2. Sammen med behovet for oppgraderinger av anleggene ut over det som allerede er lagt inn i investeringsbudsjettet, vil det innebære betydelige investeringskostnader. Begge skolene har dessuten relativt høye vedlikeholdskostnader som vil øke i årene som kommer ettersom anleggene blir eldre.

Fylkesdirektøren har gjort noen vurderinger av hvilke verdier som ligger i et eventuelt tomtesalg, og har brakt på det rene at det vil ligge betydelige verdier i salg av eiendommene. Både Bergeland og SOTS ligger innenfor bysone A, samtidig som eiendommene har forskjellig grad av vernet bygningsmasse.

Som en del av saksforberedelsene til denne saken, har fylkesdirektøren undersøkt om tomtene er klausulbelagt etter at Rogaland fylkeskommune kjøpte dem av Stavanger kommune som en del av gjennomføringen av fylkeskommuneloven av 1961. Fylkesadvokaten har vurdert det formelle rundt eierskapet til SOTS og Bergeland vgs og konkludert med at tilbakekjøpsretten i sin helhet bortfalt etter 1. juli 2015. Kravet om samtykke fra Stavanger kommune er imidlertid i behold, og Rogaland fylkeskommune må derfor innhente et samtykke fra Stavanger kommune før eiendommene eventuelt kan selges. Notatet fra fylkesadvokaten følger som vedlegg til saken.

I lys av endrede premisser mener fylkesdirektøren at det er hensiktsmessig og legitimt å utrede bygging av en ny skole i Stavanger som kan svare på de samlede utfordringene som beskrives i rullering av skolebruksplanen 2023. Fylkesdirektøren har sondert mulige

³³ Norsk Standard 3424 Tilstandsanalyse av byggverk beskriver metode for å måle den tekniske tilstanden til et bygg ved bruk av tilstandsgrader

tomteløsninger for en ny videregående skole, og vurderer at det er flere tomter i Stavanger som kan være aktuelle.

7. Miljøoppfølging og miljøsertifisering (Miljøfyrtårn)

Her beskriver fylkesdirektøren status når det gjelder miljøoppfølging og miljøfyrtårn.

Miljøoppfølging

I 2019 vedtok fylkestinget nye retningslinjer for miljøsertifisering for alle større ombyggings- og nybyggprosjekter (BREEAM). Vedtaket innebar at det skulle lages miljøprogram i alle nye større ombyggings- og nybyggprosjekter.

Med Strategi for bærekraft, oppfølging og dokumentasjon i byggeprosjekter (FT-sak 85/22), vil Rogaland fylkeskommune i større grad bruke miljøoppfølgingsplan (MOP) for å dokumentere bærekraft i prosjekter, både når det kommer til miljø, men også i forhold til FNs bærekraftsmål.³⁴ Det betyr at vi ikke nødvendigvis sertifiserer bygningene våre, men velger de mest bærekraftige løsningene. Det er opprettet et prosjekt for klimagassreducerende tiltak. Tiltaket har som hovedfokus på å redusere antall kilo CO₂-ekvivalenter i prosjektene, og skal finansiere ekstrakostnadene ved å velge tiltak som reduserer klimagassutslippet når prosjektet er i utførelsesfasen. Det settes av 6 mill. kroner årlig til tiltaket.

Miljøsertifisering (Miljøfyrtårn)

I juni 2019 vedtok fylkesutvalget å utvide miljøsertifiseringen til alle de videregående skolene og skolesentrene i fylket.

Fire skoler er resertifisert i år, og fire er under resertifisering i høst. Ingen nye skoler er sertifisert i 2023. Sentraladministrasjonen er også resertifisert i 2023. Grunnet manglende ressurser har vi prioritert resertifisering i 2023. Det er langt færre resertifiseringer i 2024, og vi forventer da å komme i gang med nye sertifiseringer.

Kostnader til miljøsertifisering er innarbeidet i økonomiplanen.

Tabell 6: Status for miljøsertifisering av skolene og sentraladministrasjonen høsten 2023

³⁴ [FT-sak 85/22 Strategi for bærekraft, oppfølging og dokumentaon i byggeprosjekter](#) og [protokoll](#)

Sertifisert	Under resertifisering (høst 2023)	Resertifiseres 2024	Sertifiseres 2024
Sentraladministrasjonen Dalane Gand Hollenderhaugen Jåttå Møllehagen Sandnes St. Olav Stavanger Katedralskole Strand Vardafjell Vågen Åkrehamn Karmsund Sauda	Dalane Jåttå Sandnes Stavanger Katedralskole Åkrehamn	Gand Vardafjell	Godalen Hetland Skeisvang St. Svithun Stavanger offshore tekniske skole (SOTS) Haugaland Kopervik Sola Ølen Randaberg

Solcelleanlegg på fylkeskommunale bygg

Det er foreslått å sette av midler til et eget prosjekt for å installere solcelleanlegg på de fylkeskommunale byggene som er egnet. I prosjektet inngår også takteking. Tidligere egne prosjekter på Sola vgs og Vardafjell vgs er nå lagt inn under det nye prosjektet, ref. kap. 5.

8. Kort om skolebruksplanens økonomiske side

Når det gjelder skolebruksplanens økonomiske rammer, viser vi i hovedsak til økonomiplan 2024. Den årlige budsjettsaken fremmes parallelt med rullering av skolebruksplanen. Budsjett for 2024 og økonomiplan 2024 - 2027 beskriver denne skolebruksplanens økonomiske side i detalj når det gjelder nybygg, rehabilitering og vedlikehold av skolebygg, leieavtaler og utviklingsplaner.

Investerings- og utviklingsplan

En åtteårig investerings- og utviklingsplan rulleres hvert år og følger som vedlegg til økonomiplanen og skolebruksplanen. Tiltakene er prioritert utfra teknisk tilstandsanalyse, areal- og funksjonsanalyser og føringer fra skolebruksplanen. Tiltak hvor det foreligger et tilstrekkelig kalkulasjonsgrunnlag er innarbeidet med egen ramme i økonomiplan 2024 – 2027.

I investerings- og utviklingsplan 2024 – 2031 har fylkesdirektøren innarbeidet *en helhetlig oversikt over den bygningstekniske tilstanden ved våre videregående skoler*, i tråd med vedtaket i FT-sak 81/2022 Status for skolebruksplanen 2021.

Notat om føringer for prioriteringer i investeringsbudsjettet

I dette notatet redegjør fylkesdirektøren for de faktorene som legges til grunn for prioritering av investeringer i fylkeskommunale bygg; tilstandsanalyser, areal- og funksjonsanalyser og skolebruksplan, føringer.

Inventar og utstyr, kvalitetsforbedrende tiltak og tiltak for universell utforming

Hvert år i mars fremmes en egen sak til opplæringsutvalget (OU) om prioritering og bruk av bevilgede midler til kvalitetsforbedrende tiltak, midler til inventar og utstyr samt universell utforming. Til sammen er det i 2023 tildelt snaut 47,6 mill. kroner fordelt slik: 7 mill. kroner til universell utforming, 21,3 mill. kroner til inventar og utstyr, samt 18,2 mill. kroner til kvalitetsforbedrende tiltak. Fagskolen tildeles 1,6 mill. kroner til inventar og utstyr, og det er satt av 1,1 mill. kroner til renholdsmaskiner.³⁵ Fordelingen av midlene til den enkelte skole framgår av vedlegget.

Arbeidet med universell utforming inngår i den nasjonale satsingen, og fylkeskommunen har tidligere forutsatt at alle videregående skoler skulle være universelt utformet innen 2022. I og med at kravene på flere områder er blitt strengere og tiltakene stadig utvides, vil vi ikke være i mål før ved utgangen av 2023. For noen skoler vil det være svært utfordrende å møte samtlige krav i handlingsplanen. Dette gjelder først og fremst Stavanger Katedralskole som er underlagt så strenge bevaringsbestemmelser at universell utforming ikke vil være mulig. Videre har vi sett en økende grad av integrering av elever med spesielle behov, og det utløser behov for stadig nye tiltak som ikke er registrert tidligere og derfor heller ikke lagt inn i budsjettet. Disse sakene tas i revidert budsjett.

Posten *kvalitetsforbedrende tiltak* går til å realisere prosjekter inntil 5 millioner kroner som ikke er oppført med en egen post i økonomiplanen. Midler til mindre ombygginger knyttet til endringer i tilbudsstrukturen hentes også fra denne posten. Skolene kommer med ønsker og prioriteringer. Denne potten økte fra 17 mill. kroner i 2022 til 18,2 mill. kroner i 2023. Når det gjelder posten *inventar og utstyr*, er bevilgningen økt fra 20,5 mill. kroner i 2022, til 21,3 mill. kroner i 2023. Begge økningene er knyttet til den kraftige elevtallsveksten. Økt kapasitetsutnyttelse gir økt slitasje og dermed kortere levetid på inventar og utstyr.

9. Oppsummering

Målet med rullering av skolebruksplanen 2023 er å sikre at vi har elevplasser til alle med rett på skoleplass, gode leieavtaler for den midlertidige elevtallstoppen og tilstrekkelig areal til fagskolestudentene. Skolebruksplanen skal legge til rette for fleksible, langsiktige og hardføre løsninger som tar høyde for at elevtallet varierer over tid, både samlet og regionvis, i tilpasningsdyktige bygg som ivaretar skolenes pedagogiske behov. Den skal gi forutsigbarhet for hvilke bygningsmessige tiltak som skal gjennomføres, når det skal skje og hva som kreves av investeringer. I skolebruksplanen beskriver fylkesdirektøren status når det gjelder vedtatte og igangsatte prosjekt for å håndtere den elevtallsutviklingen som vi vet kommer, peker på framtidige rehabiliteringsbehov for å ivareta fylkeskommunens samlede bygningsmasse og drøfter framtidig dimensjonering av elevplasser.

Ved rullering av skolebruksplanen 2017 Ny sak, behandlet i mars 2018, vedtok fylkestinget at det ikke skulle bygges ny skole for å håndtere den forventede elevtallsveksten. Utbygging på flere skoler og leie av lokaler i de periodene elevtallet er høyest, ble ansett som tilstrekkelige grep i dimensjoneringsarbeidet. Ved rullering av skolebruksplanen 2023 peker fylkesdirektøren

³⁵ [Detaljert oversikt i OU-sak 17/2023: Fordeling av investeringsmidler på skolene 2023](#) og [protokoll](#)

på at en rekke faktorer og forhold over tid er endret, og at premisset om å ikke bygge ny skole dermed blir utfordret. Etter fylkesdirektørens vurdering er det nødvendig å utrede nærmere hvordan det samlede opplæringstilbudet kan organiseres og struktureres for å møte utfordringer og behov best mulig og samtidig utforske de muligheter som åpner seg.

Investeringer i skolebygg, enten det gjelder rehabilitering, utbygging eller nybygg, skal bidra til å innfri funksjonelle standarder over tid, som krav til ny teknologi og opprettholdelse av rimelige miljøstandarder. Skolebygninger skal tilpasses nye elevgrupper og nye læreplaner, nye krav til læring og nytt pedagogisk innhold. Bygningene må være tilpasset behov framover i tid for at ikke framtidige investeringsbehov skal bli uforholdsmessig store. En ny skole innebærer store investeringer. Men det er ikke nødvendigvis slik at en ny skole er fordyrende dersom alternativet er å bruke fylkeskommunens samlede midler på løsninger som ikke er like framtidsrettede. En ny skole kan representere en brekkstang for ytterligere struktureffektivisering, som sammenslåing av tilbud, avvikling av leieforhold, nedleggelse eller salg av skoler, alternativ utnyttelse av attraktive tomter og målretting av tilbudsstrukturen.

Fylkesdirektøren foreslår derfor å utrede bygging av en ny skole i Stavanger, og at en i dette utredningsarbeidet også vurderer om en eller flere av de eldre byskolene eventuelt skal fases ut og selges. Uavhengig av utbygging av eksisterende skoler og/eller bygging av ny skole, kommer vi ikke utenom at vi må leie for elevtallstoppen som nås rundt 2026/2027 - 2027/2028.

Vedlegg:

Føringer og premisser beskriver en rekke faktorer som ligger til grunn for kvalitetsarbeidet i Rogalandsskolen og som er premisser eller føringer for den årlige rulleringen av skolebruksplanen.

Fakta om utdanningsprogram og søkertall er en nærmere beskrivelse av de fem studieforberedende og ti yrkesfaglige utdanningsprogrammene, hvilke skoler som tilbyr de ulike programmene, kapasitet pr. utdanningsprogram og skole, samt siste års søkertall.

Langsiktig elevtallsutvikling beskriver forventet elevtallsutvikling i de ulike regionene de neste 10-15 årene.

Fakta om skolene er en kortfattet beskrivelse som angir byggeår og eventuell rehabilitering, totalareal, årets elevtall, antall ansatte og skolens utdanningsprogrammer. Her framgår også årets bevilgning til universell utforming, kvalitetsforbedrende tiltak, samt inventar og utstyr.

Investerings- og utviklingsplan 2024 – 2031 gir en helhetlig oversikt for alle skoler og fylkeshuset når det gjelder resultater av tilstandsanalyser, areal- og funksjonsanalyser og føringer fra skolebruksplanen. I tillegg viser planen en oversikt over de arbeidene som er nødvendige i kommende periode, samt en grovkalkyle av disse. En helhetlig oversikt over den tekniske tilstanden for den enkelte skole og fylkeshuset er innarbeidet i dokumentet.

Notat om føringer for prioriteringer i investeringsbudsjettet redegjør for de tre faktorene tilstandsanalyser, areal- og funksjonsanalyser og kunnskapsgrunnlag for skolebruksplanen; føringer som legges til grunn for prioritering av investeringer i fylkeskommunale bygg.

Notat fra fylkesadvokaten vedr. tilbakekjøpsrett og krav om samtykke.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.